КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ● № 17 (7758). ● 26 январь, 1982 йил ● СЕШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

ГАЗЕТАДА — ГАЗЕТА

«Тошкент ҳақиқати» редакцияси область чорвадорлари ҳаётига бағишланган, чорвачилик масалаларини кенг ва атрофлича ёритишни мақсад қилиб қўйган махсус «Газетада газета»ни ташкил этди. У «Чорвадор» деб аталади. «Чорвадор» мунтазам ҳар ойда бир марта бериб борилади. Бугун 3-бетда унинг биринчи сони билан танишасиз.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКДА САВДО-СОТИҚНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ВА АҲОЛИГА САВДО ХИЗМАТИНИ ЯХШИЛАШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети КПСС XXVI съезди қарорларига амал қилиб ва халқ фаровонлигини муттасил ошириш вазифаларини ҳал этишда совет савдосининг катта аҳамиятини эътиборга олиб, «Ўн биринчи беш йилликда савдо-сотиқни янада ривожлантириш ва аҳолига савдо хизматини яхшилаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Қарорда қайд этиладики, ўнинчи беш йилликда халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни ва совет кишиларининг пул даромадларини кўпайтириш юзасидан амалга оширилган тадбирлар натижасида аҳолига зарур бўлган кўпгина молларни сотиш анча кенгайди. Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти 24,4 процент ошди, унинг моддий-техника базаси мустаҳкамланди.

Шу билан бирга савдо-сотиқни ривожлантириш соҳасида эришилган даража ва савдо хизматининг сифати ҳозирча аҳолининг ўсиб бораётган талаб ва эҳтиёжларидан ҳамда шу тармоқ олдига қўйилаётган замонавий талаблардан орқада қолмоқда.

Савдо ташкилотлари ҳали халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш планларининг тузилишига етарли равишда таъсир ўтказмаяптилар, уларни ишлаб чиқаришни планлаштириш савдо-сотиққа, истеъмолчига қаттиқ боғлиқ қилиб қўйилиши учун лозим даражада қатъият кўрсатмаяптилар, кўпинча аҳолига зарур молларни ишлаб чиқаришни қисқартириш фактларига, шу молларни етказиб беришга доир шартномавий мажбуриятларнинг бажарилишида давлат интизомини бузиш ҳолларига муросасозлик қилиб келмоқдалар. Маҳсулотнинг айрим турларига бўлган эҳтиёжни аниқлашда хатоларга, базалар ва омборларда мавжуд бўлган молларни сотишда узилишлар содир бўлишига, товар ресурсларини тақсимлашда ва улардан фойдаланишда, улар билан маневр қилишда, савдо корхоналарининг ишини ташкил этишда камчиликларга йўл қўйилмоқда. СССР Савдо министрлиги аҳолига савдо хизматини ташкил этишни яхшилаш юзасидан ўзига бериб қўйилган ҳуқуқдан тўла-тўкис фойдаланмаяпти.

Айрим республикалар, ўлкалар ва областларда партия билан ҳукуматнинг савдо-сотиқ қоидаларига риоя этишда қаттиқ тартиб ўрнатиш, хўжасизликни, исрофгарчиликларни ва бошқа салбий ҳодисаларни бутунлай тугатиш тўғрисидаги кўрсатмаларини бажаришда сусткашликка йўл қўйилмоқда. Кадрларни танлаш, тайёрлаш ва тарбиялашда жиддий камчиликлар бор.

Умумий овқатланишни янада ривожлантириш ва такомиллаштириш зарур. Савдо-сотиқнинг моддий-техникавий базасини ривожлантиришга ажратилаётган капитал маблағлардан тўла-тўкис ва самарали фойдаланилмаяпти. Тармоқда меҳнатни механизациялаш даражаси суст оширилмоқда.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советларининг ижроия комитетлари, СССР Савдо министрлиги, Центросоюз, савдо тармоғига эга бўлган министрликлар ва идоралар зиммасига савдо-сотиқни ва умумий овқатланишни янада ривожлантириш ҳамда яхшилашни, аҳолига савдо хизмати даражасини, савдо-сотиқ корхоналари ишининг самарадорлиги ва сифатини анча оширишни таъминлаш вазифасини юкладилар. Меҳнат коллективларининг куч-ғайратлари товар обороти планларини ва бошқа топшириқларни муваффақиятли бажаришга сафарбар қилинсин. Магазинларнинг, умумий овқатланиш корхоналари, базалар ва омборларнинг ходимлари савдо-сотиқ қоидаларига бекаму-кўст риоя этишларига сабот билан эришилсин. Савдо ташкилотлари ва корхоналарининг иши устидан давлат, идора ва жамоатчилик контроллигини кучайтириш таъминлансин.

Маҳаллий партия ва совет органларига, ўз корхоналарида халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариладиган СССР министрликлари ва идораларига, СССР Савдо министрлиги ва Центросоюзга мол ишлаб чиқариш ва етказиб бериш планларининг бажарилиши устидан амалий контролликни таъминлаш, аҳолига зарур бўлган маҳсулотларни саноат, матлубот кооперацияси корхоналарида, колхоз ва совхозларда ишлаб чиқаришни кўпайтириш резервларини аниқлаб, ҳаракатга келтириш соҳасидаги ташкилотчилик ишини кучайтириш, бунинг учун маҳаллий хом ашё турларидан тўлиқроқ фойдаланиш таклиф этилди. Аҳолига сотиш учун юбориладиган молларнинг сифатини яхшилашга ва турларини кўпайтиришга эришилсин.

СССР Савдо министрлиги, Центросоюз, уларнинг жойлардаги органлари саноат министрликлари билан биргаликда аҳолининг истеъмол молларига бўлган талабини ўрганиш ва прогноз қилиш ишини такомиллаштиришлари лозим.

Қарорда иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советларининг ижроия комитетлари, СССР Савдо министрлиги, Центросоюз, савдо тармоғига эга бўлган министрликлар ва идоралар зиммасига қуйидаги вазифалар юклатилади:

савдо-сотиқда фан-техника тараққиётини жадаллаштириш юзасидан зарур тадбирлар амалга оширилсин. ишлаб турган савдо корхоналарида ишлаётган ходимларни кўпайтирмай ёки ҳатто камайтириб, кўпроқ миқдорда мол сотиш таъминлансин. Ҳар бир областда, ўлка, автоном республика, иттифоқдош республикада, шунингдек айрим шаҳарларда давлат ва кооператив савдосини оқилона йўлга қўйишнинг тармоқлараро комплекс программалари ишлаб чиқилиб, амалга оширилсин. Савдо ва умумий овқатланиш корхоналарининг жойлаштирилиши ва иш режими яхшиланиб, аҳоли учун ғоят қулайлик вужудга келтирилсин;

чакана товар обороти ҳамда молларни мамлакат районларига ва савдо ташкилотларига тақсимлаш планларининг иқтисодий асосланиши оширилсин, мол ресурсларидан омилкорлик билан фойдаланиш яхшилансин, уларнинг оқилона ишлатилиши таъминлансин;

хўжалик ҳисобини мустаҳкамлашни, иқтисодий тежашни кучайтиришни, социалистик мулкнинг сақланишини таъминлашни, савдо-сотиқда исрофгарчиликни қисқартиришни кўзда тутувчи тадбирлар амалга оширилсин.

(Давоми 2-бетда).

1981 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планининг бажарилиш якунлари чиқарилди.

СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида қайд этиб ўтиладики, Совет Иттифоқи меҳнаткашлари КПСС XXVI съездининг қарорларини амалга ошириш соҳасида социалистик мусобақани кенг авж олдириб, ўтган йили ижтимоий ишлаб чиқариш ва унинг самарадорлигини янада оширишни таъминладилар. Халқ фаровонлигини юксалтириш программаси изчиллик билан амалга оширилмоқда.

1980 йилдагига нисбатан истеъмол ва жамғарма учун фойдаланилган миллий даромад 103,2 процентни ташкил этди; меҳнат унумдорлиги саноатда — 102,7 процент; қишлоқ хўжалигида (жамоат ишлаб чиқаришида) — 98 процент; қурилишда — 102 процент; темир йўл транспортида — 100,8 процент бўлди. Халқ хўжалигида олинган фойда 101 процентга етди.

Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти 104,4 процент; фойдаланиш учун топширилган жами уй-жой — 101 процент бўлди.

Ўтган йили тўрт мингга яқин янги типдаги машиналар, ускуналар, аппаратлар, приборлар ва автоматлаштириш воситалари яратилди, саноат корхоналарида салкам 11 мингта механизациялаштирилган поток ва автомат линиялар ўрнатилди, 5 мингдан кўпроқ участка, цех, корхоналар комплекс механизация ва автоматлаштиришга ўтказилди, ҳисобга олиш, планлаштириш ва бошқариш учун 500 та автоматлаштирилган система яратилди, 4 миллионта ихтиро ва рационализаторлик таклифлари жорий этилди.

Ижтимоий меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига 2,5 миллион кишининг меҳнати тежалди.

Миллий даромад 14 миллиард сўм миқдорда кўпайди ва 474 миллиард сўмни (ҳақиқий нархларда) ташкил этди. Унинг тўртдан уч қисми истеъмол учун фойдаланилди. уй-жой ва социал-маданий қурилишига қилинган чиқимлар ҳам бирга қўшиб ҳисоблаганда эса бевосита халқ фаровонлигига миллий даромаднинг бешдан тўрт қисми сарфланди.

Саноат маҳсулоти 1980 йилдагига нисбатан 21 миллиард сўмлик кўпайиб, 643 миллиард сўмликка етди (корхоналарнинг 1975 йил 1 январдаги улгуржи нархларида).

Қишлоқ хўжалиги маҳсулоти 1981 йилда 120 миллиард сўмлик бўлди.

Халқ хўжалигида жами қиймати салкам 135 миллиард сўмлик асосий фондлар ишга туширилди.

Халқ хўжалигида ишчи ва хизматчиларнинг ўртача йиллик сони 1,6 миллион кишига кўпайди ва 114,1 миллион кишини ташкил этди, колхозларнинг жамоат хўжалигида банд бўлган колхозчиларнинг сони 13,2 миллион кишига етди.

Ўтган йиллардагидек, меҳнатга қобилиятли бутун аҳоли иш билан таъминланди.

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ МЕҲНАТ МАРОМИ

Халқ хўжалигини бошқариш структурасини яхшилаш ва хўжалик механизмини такомиллаштириш тадбирлари амалга оширилди.

Ресурсларни тежаш ва улардан оқилона фойдаланиш юзасидан партия ва ҳукумат қарорларида белгиланган тадбирларни амалга ошириш соҳасидаги ишлар кучайтирилди; ялпи ижтимоий маҳсулотнинг бир сўмига ҳисоблаганда хом ашё, материаллар, ёқилғи, энергия ва бошқа меҳнат буюмлари сарфи камайтирилди.

Қурғоқчилик қишлоқ хўжалигига ва бутун экономикага катта зарар етказди, бу эса баъзи план топшириқларини бажаришга салбий таъсир ўтказди. Енгил саноат ва саноатнинг озиқ-овқат тайёрловчи бир қанча тармоқларида қишлоқ хўжалик хом ашёси етарли миқдорда етказиб берилмаганлиги муносабати билан план аниқлаб чиқилди.

СССРнинг ташқи савдо обороти қарийб 110 миллиард сўмни ташкил этди. Унинг катта қисми социалистик давлат ва биринчи галда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳиссасига тўғри келди.

Саноатда маҳсулотнинг ялпи ҳажми бўйича йиллик план бажарилди. Ишлаб чиқариш 1980 йилдагига нисбатан 3,4 процент ўсди.

Меҳнат унумдорлиги 2,7 процент ошди; ишлаб чиқаришни ўстиришнинг бешдан тўрт қисмидан кўпроғига шу йўл билан эришилди.

Ишлаб чиқаришнинг техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати бирмунча яхшиланди, олинган фойда кўпайди.

Олий сифат категориясидаги маҳсулот ишлаб чиқариш ҳиссаси саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажмида 15,5 процентни ташкил этди. Саноат маҳсулотининг 3,5 минг номдаги янги турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди: электр энергия — 1325 миллиард киловатт-соат; нефть (газ конденсати ҳам шу ҳисобга киради) — 609 миллион тонна; газ — 465 миллиард кубометр; кўмир — 704 миллион тонна; пўлат — 149 миллион тонна; қора металлар прокати (тайёри) — 103 миллион тонна; пўлат қувурлар — 18,3 миллион тонна; темир руда — 242 миллион тонна; минерал ўғитлар тўйимли моддаларнинг 100 процентига айлантириб ҳисоблаганда) — 26,0 миллион тонна; ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари (шартли бирликларда) — 504 минг тонна; олтингугурт кислотаси — 24,1 миллион тонна; синтетик смола ва пластик массалар — 4,1 миллион тонна; химиявий тола ва иплар — 1,2 миллион тонна; автопокришкалар — 60,5 миллионта; синтетик ювиш воситалари — 1,1 миллион тонна; металл қирқиш станоклари — 2045 миллион сўмлик, шу жумладан рақамли программа асосида бошқариладиган станоклар — 10,0 мингта; приборлар, автоматлаштириш воситалари ва уларнинг запас қисмлари — 5,6 миллиард сўмлик; ҳисоблаш техникаси воситалари ва уларнинг запас қисмлари — 5,0 миллиард сўмлик; нефть аппаратлари — 198 миллион сўмлик; химия асбоб-ускуналари ва уларнинг запас қисмлари — 712 миллион сўмлик; енгил ва озиқ-овқат саноати учун технология асбоб-ускуналари — 1,4 миллиард сўмлик; автомобиллар — 2197 мингта, шу жумладан юк автомобиллари — 786,6 мингта, енгил автомобиллар — 1324 мингта, автобуслар — 86,9 мингта; қишлоқ хўжалик машиналари — 2,8 миллиард сўмлик; чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш учун машиналар — 2,1 миллиард сўмлик; дон комбайнлари — 106 мингта; экскаваторлар — 42,3 мингта; қоғоз — 5,4 миллион тонна; цемент — 127 миллион тонна чиқарилди.

Ҳамма турдаги газламалар — 11,0 миллиард квадрат метр; тикилган буюмлар — 24,1 миллиард сўмлик; ички ва устки трикотаж — 1,6 миллиард; чарм пойабзал — 739 миллион жуфт; гўшт — жами 15,2 миллион тонна, шу жумладан саноатда ишлаб чиқарилгани — 9,2 миллион тонна; колбаса маҳсулотлари — 3,1 миллион тонна, озиқ-овқат бўладиган балиқ маҳсулотлари, шу жумладан балиқ консервалари — 5,1 миллиард сўмлик; мол ёғи — 1,2 миллион тонна; қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари (сутга айлантириб ҳисоблаганда) — 25,7 миллион тонна; кондитер маҳсулотлари 4,0 миллион тонна; натура ҳолидаги чой (навли) — 186 минг тонна, консервалар — 15,9 миллиард шартли банка; телевизорлар — 8,2 миллионта, шу жумладан рангли тасвирни қабул қилувчи телевизорлар — 2,7 миллионта; холодильниклар — 5,9 миллионта; мебель — 6,4 миллиард сўмлик ишлаб чиқарилди.

Газ қазиб чиқариш, приборлар, автоматлаштириш воситалари ва ҳисоблаш техникаси, тракторлар, қишлоқ хўжалик машиналарининг баъзи турлари, ўсимликларни ҳимоя қилиш химиявий воситалари, синтетик ювиш воситалари, тикилган буюмлар, навли идишлар, мебеллар ва халқ истеъмол қиладиган бошқа бир қанча моллар ишлаб чиқариш йиллик плани ошириб бажарилди.

Айрим тармоқлардаги ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналар маҳсулотнинг умумий ҳажми, меҳнат унумдорлигини ўстириш, маҳсулот таннархини пасайтириш, жамғармалар юзасидан планларни, фан-техника программаларига оид топшириқларни бажармадилар. Кўмир қазиб чиқариш, қора металлар тайёр прокати, минерал ўғитлар, химиявий тола ва иплар, юк вагонлари, ёғоч-тахта, қоғоз, газлама, чарм пойабзал, гўшт, мол ёғи ишлаб чиқариш плани бажарилмади. Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги, енгил ва озиқ-овқат саноати учун машинасозлик ҳамда рўзғор буюмлари машинасозлиги министрликларининг ва бошқа баъзи министрликларнинг ишлаб чиқариш бирлашмалари ҳамда корхоналари тузилган шартномаларга ва бажариш учун қабул қилинган нарядларга мувофиқ истеъмолчиларга маҳсулот етказиб беришни тўла-тўкис таъминламадилар.

Колхоз ва совхозларнинг ходимлари ғоят ноқулай об-ҳаво шароитларида мамлакатни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлаш соҳасида катта иш қилдилар.

Қозоғистон ССР, Россия Федерациясидаги бир қанча областлар, ўлкалар ва автоном республикалар, Украина ва Белоруссия, Ўзбекистон ССР, Озарбайжон ССР, Грузия ССР, Тожикистон ССР, Литва ССР, Арманистон ССР далаларининг меҳнаткашлари катта муваффақиятларга эришдилар.

Давлат дон ресурслари мамлакат аҳолисини нон ва ғалла маҳсулотлари билан таъминлаш учун тўла-тўкис етарлидир.

Пахтакорлар яхши ҳосил олдилар. Ялпи пахта ҳосили 9,6 миллион тоннага етди. Ўтган йили 60,6 миллион тонна қанд лавлаги (саноатбоп), 4,6 миллион тонна кунгабоқар, 72,0 миллион тонна картошка, 25,6 миллион тонна сабзавот ҳосили олинди.

Келгуси йил ҳосили учун пухта замин яратиш соҳасида катта ишлар қилинди.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришга оид маълумотлар қуйидагича: гўшт (сўйилган вазнда) — 15,2 миллион тонна, сут — 88,5 миллион тонна, тухум — 70,9 миллиард дона етиштирилди.

Тухум харид қилиш юзасидан белгиланган план ошириб адо этилди, сут чорва ва парранда харид қилиш плани бажарилмай қолди.

Хўжаликлараро кооперация ва аграр-саноат интеграцияси негизида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши янада ривожлантирилади.

Саноат, қурилиш ва бошқа корхоналар ҳамда ташкилотларнинг ёрдамчи хўжалигида, шунингдек аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш кўпайди. Колхоз ва совхозларнинг гражданлар билан тузган шартномалари асосида чорва молларни боқиб семиртириш практикаси кенгайтирилмоқда.

Ишларнинг жами комплекси юзасидан қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга 37 миллиард сўм ёки халқ хўжалигига сарфланган жами капитал маблағ ҳажмининг 27 проценти сарф қилинди. Ишлаб чиқариш объектлари қурилишига 31 миллиард сўм сарфланди.

Қишлоқ хўжалигига 268 мингта юк автомобили ва ихтисослаштирилган автомобиль, 352 мингта трактор, 105 мингта дон комбайн, 11,5 мингта картошка кавлайдиган ва 42,8 мингта силос ўрадиган комбайн, 9,6 мингта пахта териш машинаси, 81,6 мингта тракторга тиркаладиган пичан ўриш машинаси, 36,4 мингта пичанни йиғиб пресслайдиган машина, 3,6 мингта витаминли ўт талқони тайёрлайдиган агрегат, 16,5 мингта ёмғирлатиш машинаси ва қурилмаси, ҳамда кўп миқдорда бошқа машина-механизмлар етказиб берилди. Машина-механизмларнинг кўпчилик турларини етказиб бериш плани бажарилди.

Давлат аҳамиятига эга бўлган ўрмонларда 2,1 миллион гектар майдонда ўрмонни қайта тиклаш ишлари, шу жумладан 1,1 миллион гектар майдонда дарахт кўчатини ўтқазиш ва уруғини сочиш ишлари ўтказилди.

Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти 1981 йилда 6,3 триллион тонна-километрни ташкил этди ва 1980 йилга нисбатан 2,3 процент кўпайди. Пассажир обороти 926 миллиард пассажир-километрга етди ва 4 процент ортди.

1981 йилда 200 тага яқин янги йирик давлат саноат корхоналари ишга туширилди, ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш, кенгайтириш ва техника билан қайта қуроллантириш кенг миқёсда амалга оширилди. Кўп миқдордаги уй-жой бинолари, мактаблар, касалхоналар, мактабгача тарбия муассасалари ва бошқа социал-маданий объектлар фойдаланиш учун топширилди.

Электроэнергетикада 10,5 миллион киловатт қувват ишга туширилди. Озарбайжондаги Мингечаур ГРЭСи ишлай бошлади. Туркманистон ССРдаги Мари ГРЭСи 1 миллион 260 минг киловаттдан иборат тўла лойиҳа қувватига етказилди. Ишлаб турган бир қанча атом электростанцияларида янги энергетика блоклари ишлатиш учун қабул қилиб олинди.

Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноатида Ленинград областидаги «Киришинефтеоргсинтез», «Горькийнефтеоргсинтез» ишлаб чиқариш бирлашмаларида, Ворошилов областидаги Лисичанск, Гомель областидаги Мозирь ва Бокудаги КПСС XXII съезди номли нефтни қайта ишлаш заводларида катта-катта қувватлар ишга туширилди.

Газ саноатида табиий газ қазиб чиқарадиган ва қайта ишлайдиган Муборак газ комплексининг учинчи навбати муддатидан илгари қуриб битказилди, янги газ қувурлари ва айрим участкалар ишлатиш учун қабул қилиб олинди.

Кўмир саноатида 5 миллион тонна кўмир қазиб чиқарадиган қувватлар ишга туширилди. Ворошиловград областида йилига 6,8 миллион тонна кўмирни қайта ишлаб берадиган группавий бойитиш фабрикаси билан бирга 3 миллион тонна қувватга эга бўлган «Далжанская капитальная» кўмир шахтаси ишлай бошлади.

Қора металлургияда Олтой кокс-химия заводи ишга туширилди, Мурманск областидаги Оленегорск ва Днепропетровск областидаги Жанубий кон-бойитиш комбинатларида темир руда қазиб чиқарадиган ва концентрат ишлаб чиқарадиган қувватлар, Курск областидаги Михайловск ва Мурманск областидаги Ковдор кон-бойитиш комбинатларида темир руда қазиб оладиган, Новолипецк металлургия заводида углеродли пўлатдан совуқ усулда прокат ишлаб чиқарадиган қувватлар ишлатиш учун топширилди, чўян, пўлат, қора металлар прокати, пўлат қувурлар ишлаб чиқарадиган қувватлар кўпайтирилди.

Рангли металлургияда ишлаб турган бир қанча корхоналарнинг қуввати оширилди.

Химия саноатида Томск химия заводи ишга туширилди, Березники азотли ўғит заводида, Придон химия заводида, «Пермнефтеоргсинтез» ва «Тольяттиазот» ишлаб чиқариш бирлашмаларида минерал ўғит ва унинг учун хом ашё ишлаб чиқарадиган қувватлар ишлатиш учун қабул қилинди. Узунлиги 2400 километрдан ошадиган йирик халқ хўжалик комплекси — Тольятти—Одесса магистрал аммиак қувури қуриб битказилди.

(Давоми 2-бетда).

ҲОСИЛДОРЛИК ОРТАДИ

ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ «КОММУНИЗМ» КОЛХОЗИНИНГ СССР ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ ЮЗАСИДАН

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Коммунизм» колхози меҳнаткашлари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1981 йил) Пленуми қарорларига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифаларга амал қилиб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ социалистик мусобақасига актив қўшилдилар ва пахта, бошқа турдаги деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтириш бўйича 1982 йил топшириқлари ва ўн биринчи беш йиллик планларини муддатидан илгари бажариш юзасидан қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар.

Колхозда ғўза парвариши технологиясини янада такомиллаштириш, деҳқончилик маданиятини ошириш, фан ютуқлари ва илғор тажрибани кенг жорий этиш асосида 1982 йилда ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта ҳосили олинади, 1985 йилда эса бу кўрсаткич 45 центнерга етказилади.

Давлатга пахта сотиш бўйича ўн биринчи беш йиллик плани муддатидан илгари — 4 йилда бажарилади. Пахта териш техникасидан фойдаланиш самарадорлиги янада оширилади. Етиштирилган ялпи ҳосилнинг камида 88 проценти механизмлар ёрдамида йиғиштириб олинади.

Бу мақсадга эришиш учун кузги шудгорлаш бир йўла минерал ва маҳаллий ўғитлар солиш билан икки ярусли плугларда ўз вақтида ва сифатли ўтказилади. Далаларни капитал ва жорий текислашни, суғориш ва коллектор-дренаж тармоқларини тозалашни, сеялкалар, тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилишни сифатли ўтказишга ва улардан самарали фойдаланишга катта эътибор берилади.

Ҳар йили чигит экиш барвақт ва қисқа муддатларда ўтказилади. Чигит экиш билан бир йўла барча майдонларга минерал ўғитлар ва гербицидлар солинади. Чигитни тупроқнинг табиий намига бир текис қийғос ундириб олиш таъминланади.

Пахта ҳосилдорлигини янада ошириш билан бир қаторда дон, асосан маккажўхори дони, сабзавот, картошка, мева, узум етиштиришни анча кўпайтиришни таъминлаш учун зарур чоралар кўрилади. Бу маҳсулотларни етиштириш ва давлатга сотиш бўйича ўн биринчи беш йиллик плани 4 йилда бажарилиши таъминланади. Ҳар гектар майдондан камида 100 центнердан маккажўхори дони, 400 центнердан сабзавот, 180 центнердан картошка, 80 центнердан мева ва 200 центнердан узум ҳосили олинади.

Чорвачиликни янада ривожлантиришга алоҳида эътибор берилади. Озуқа базасини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш учун суғориладиган ҳар гектар майдондан 230 центнердан беда пичани, 800 центнердан маккажўхори кўк пояси ва лавлаги ҳосили олинади.

Уруғчилик-наслчилик ишлари, зооветеринария тадбирлари савияси оширилади. Сигирларнинг қисир қолишига қатъий барҳам берилади. Ҳар юз бош сигир ва икки ёшли ғунажинлардан 100 тадан бузоқ, ҳар юз бош совлиқдан 110 тадан қўзи олинади. Олинган насл тўла соғлом сақлаб қолинади.

Чорва моллари маҳсулдорлигини ошириш чоралари кўрилади. Ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сут миқдори 48 килограммга кўпайтирилиб, 1985 йилда умумий кўрсаткич 5150 килограммга етказилади. Ҳар бир товуқдан камида 200 тадан тухум олинади. Молларни бўрдоқига боқиш яхшиланади. Давлатга гўшт учун топшириладиган ҳар бир бош қорамолнинг ўртача тирик вазни 500 килограммга, қўйларники 50 килограммга етказилади.

1982 йилда 250 тонна гўшт (тирик вазнда), 2100 тонна сут, 230 минг дона тухум етиштирилади.

Пиллачилик саноат негизига ўтказилиши учун курашилади, унинг озуқа базаси мустаҳкамланади. Беш йиллик давомида 225 тонна пилла етиштирилади ва бу соҳадаги план 121 процент бажарилади. Ҳар қути қурт уруғидан 100 килограммга етказиб юқори сифатли пилла олинади.

Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш, қишлоқ хўжалиги барча тармоқларига механизация ва техника тараққиётини кенг жорий этиш асосида меҳнат унумдорлиги 20 процентга оширилади.

«Қолоқларсиз меҳнат қиламиз» шиори остида социалистик мусобақа кенг авж олдирилади. Колхознинг ҳар бир меҳнаткаши, ҳар бир ишлаб чиқариш бўлинмаси кундалик ва мавсумий топшириқларни бажариши ва ошириб бажариши, бунда иш сифати юқори бўлиши таъминланади. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш планлари муваффақиятли бажарилади.

Хўжалик меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш даражаси оширилади. Ўн биринчи беш йилликда 160 ўринли болалар боғчаси, 20 та тўрт хонали уй ва 300 ўринли мактаб қурилади.

Деҳқончилик ва чорвачилик кадрларини мустаҳкамлаш, уларнинг билим савиясини ошириш чоралари кўрилади. Колхозчилар олий ва ўрта махсус ўқув юртларида сиртдан ўқишга кенг жалб этилади.

Қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида 1982 йил мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун таъсирчан социалистик мусобақа кенг авж олдирилади.

Социалистик мажбуриятлар колхозчилар йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Боши биринчи бетда).

Чакана савдони комплекс равишда оқилона йўлга қўйишни ўтказиш пайтида ишлаб турган савдо корхоналарини реконструкция қилиш, техника билан қайта қуроллантириш ва ихтисослаштириш, шаҳарларда «Универсам» типидаги магазинларда кундалик талаб қилинадиган моллар сотилишини, ихтисослаштирилган ва фирма магазинларида, универмагларда, савдо марказларида ва бошқа йирик савдо корхоналарида эса техникавий жиҳатдан мураккаб буюмларни, газлама, кийим-кечак ва пойабзал, болаларга керакли буюмлар сотишни янада марказлаштириш таклиф этилди. Молларни махсус контейнерлардан фойдаланиб ташиш, асраш ва сотишнинг илғор технологиясини жорий этиш тезлаштирилсин, ҳажми катта молларни нусхалар бўйича сотиш, уларни харидорларнинг уйига элтиб бериш кенгайтирилсин, аҳолидан шиша идиш қабул қилишни ташкил этиш анча яхшилансин. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари 1982 — 1985 йилларда комиссион савдо-сотиқни ривожлантириш топшириқларини белгилашлари керак.

СССР Госплани, СССР Госснаби, СССР Савдо министрлиги, Центросоюз манфаатдор министрликлар ва идоралар, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари билан биргаликда шу беш йилликда ва 1990 йилгача бўлган даврда озиқ-овқат молларини қадоқлаб ва идишларга солиб ишлаб чиқаришни, шунингдек айрим ноозиқ-овқат молларни ўралган ҳолда ишлаб чиқаришни кўпайтиришга доир таклифларни тайёрлашлари керак.

Савдо ташкилотларида диспетчерлик хизматларини вужудга келтиришнинг ижобий тажрибасини оммалаштириш, посилка савдосини янада ривожлантириш, ишчилар таъминоти бошқармалари ва бўлимлари ишини, шунингдек колхоз бозорлари ишини яхшилаш, уларнинг моддий базасини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш тадбирлари кўзда тутилди. Колхоз бозорларининг савдо хизмати бюролари орқали сотиш учун аҳолидан қабул қилинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулоти ҳақини бир галги йиғим ва хизмат ҳақи маблағлари ҳисобига олдиндан тўлаб боришга ижозат берилди.

Турли идораларга қарашли савдо ташкилотларининг фаолият зоналарини оқилона чегаралаб қўйишни ва уларнинг ишидаги параллелизмни тугатишни таъминлаш зарур деб топилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига халқ истеъмол қиладиган молларни ташиб берадиган автотранспорт ташкилотлари ишини яхшилаш, автомобиль хўжаликларида савдо-сотиқ корхоналарига хизмат қилувчи ихтисослаштирилган бўлинмалар тузишни тугаллаш, уларни ҳар хил моллар ташишга, жумладан, тагликларда, пакетланган ҳолда ва махсус контейнерларда ташишга мосланган зарур миқдордаги автомобилларни шай қилиб қўйиш таклиф этилди.

БАМ районларида ва Ғарбий Сибирнинг нефть-газ конлари ўзлаштирилаётган районларда аҳолига савдо хизматини яхшилаш мақсадида РСФСР Министрлар Совети СССРнинг манфаатдор министрликлари ва идоралари билан биргаликда шу районлардаги савдо-сотиқнинг моддий-техникавий базасини янада ривожлантиришни таъминлаши лозим.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Савдо министрлигига, Центросоюзга ҳамда СССРнинг бошқа министрликлари ва идораларига аҳолининг эҳтиёжларини қондиришда умумий овқатланишнинг ролини ошириш, ишчилар, колхозчилар, хизматчилар ҳамда ўқувчиларни иш ва ўқиш жойида иссиқ овқат билан таъминлашни яхшилаш, таом сифатини ва хизмат кўрсатиш маданиятини анча ошириш, таом тайёрлашнинг индустриал технологиясини жорий этиш, тайёр таомлар, чала тайёр масаллиқлар, пазандалик ва кондитер буюмлари билан ошхоналарни ва кулинария магазинларини комплекс таъминлаш учун уларни ишлаб чиқаришни кенгайтириш тадбирларини ишлаб чиқиб, амалга ошириш таклиф этилди.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ депутатлари ўлка, область ва шаҳар Советларининг ижроия комитетларига парҳез таомлар билан овқатлантиришни ташкил этиш, мактаблардаги ошхоналарни маҳсулот билан таъминловчи корхоналар тармоғини ривожлантириш, ишчилар ва студентларнинг ётоқхоналари ҳузуридаги умумий овқатланиш корхоналари тармоғини кенгайтириш топшириқларини белгилаб қўйиш таклиф қилинди.

Тегишли министрликлар ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари чала тайёр масаллиқларнинг ҳар хил турларини ишлаб чиқиш ҳамда умумий овқатланиш корхоналарининг шу масаллиқларга бўлган эҳтиёжларини янада тўла-тўкис қондириш учун мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан максимал равишда фойдаланишни ва шу қувватларни янада кўпайтиришни таъминлашлари керак.

Қарорда темир йўл, ҳаво, денгиз ва дарё транспортида, шунингдек автомобиль йўлларида умумий овқатланиш корхоналарининг моддий-техникавий базасини янада ривожлантиришни, йўловчиларга савдо хизматини яхшилашни кўзда тутувчи тадбирлар белгиланди.

Улгуржи савдони яхшилаш мақсадида иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, СССР Савдо министрлиги ва Центросоюз улгуржи савдо ташкилотлари ва корхоналарининг коммерция фаолияти савиясини ошириш, магазинларни моллар билан узлуксиз ва бир маромда таъминлаб туришни йўлга қўйиш, омбор хўжалигидан самарали фойдаланиш, юк ортиш-тушириш ва кўтарма транспорт ишларини механизациялаш тадбирларини амалга оширишлари керак. Давлат савдосининг улгуржи ташкилотлари мол запаслари нормативлари кўпайтирилди. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига запас нормативларини чакана ва улгуржи савдо ташкилотлари ўртасида қайта тақсимлаш ҳуқуқи берилди.

Қарорда магазинлар, умумий овқатланиш корхоналари тармоғини, шу жумладан ишлаб чиқариш корхоналаридаги, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, умумий таълим мактаблари ва ҳунар-техника билим юртлари ҳузуридаги магазинлар, умумий овқатланиш корхоналари тармоғини, чала тайёр масаллиқлар ва пазандалик маҳсулотлари сотиш учун ошхоналардаги магазинлар ва бўлимлар тармоғини кенгайтириш топшириқлари тасдиқланди. Музхоналар ва турли моллар сақланадиган омборлар ҳажмини кўпайтириш кўзда тутилди.

Савдо-сотиқнинг моддий техникавий базасини ривожлантириш учун белгиланган капитал маблағлардан самарали ва тўла-тўкис фойдаланишни таъминлашга доир тадбирлар комплекси белгиланди. Савдо ташкилотларига капитал ремонтга мўлжалланган маблағлардан савдо корхоналарини реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш учун фойдаланишга ижозат берилди. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига уй-жой қурилишига ажратиладиган маблағдан 5 процентли ажратма ҳисобига савдо-сотиқ ва умумий овқатланиш корхоналари қурилишига ишлатиладиган капитал маблағларнинг йиғма планларини тасдиқлаш топширилди. Савдо корхоналари ва ташкилотларига савдо объектларини қуриш, реконструкция қилиш ва кенгайтириш учун СССР Қурилиш банки ва СССР Давлат банки кредитларини олиш соҳасида имтиёзлар берилди.

Қарорда тегишли министрликлар ва идораларга, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига савдо-технология асбоб-ускуналари, контрол-касса машиналари, тош-тарозилар, ихтисослаштирилган автомобиль транспорти, идишлар, ускуналар, ошхона идиш-товоқлари ҳамда инвентарь ва материалларнинг бошқа турларини ишлаб чиқариш ҳамда савдо корхоналари ва ташкилотларига етказиб бериш топшириқлари белгиланди. Колхоз ва совхозлардаги умумий овқатланиш корхоналарининг моддий-техникавий таъминотини яхшилаш, кўчма ошхоналарни кўплаб ишлаб чиқаришни ташкил этиш тадбирлари ҳам кўзда тутилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР Савдо министрлигига, Центросоюзга ҳамда савдо тармоғига эга бўлган бошқа министрликлар ва идораларга СССР Госплани, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети иштирокида савдо-сотиқни малакали кадрлар билан янада тўла-тўкис таъминлаш тадбирларини ишлаб чиқиб, амалга ошириш таклиф қилинди. Олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассисларни савдо ишига юбориш, малакали ходимлар тайёрлаш, ўқув бинолари, шунингдек савдо ўқув юртларининг ўқувчилари учун ётоқхоналар қуриш юзасидан топшириқлар белгиланди. ВЛКСМ Марказий Комитети жамоат чақириғи тарзида савдо ва умумий овқатланиш корхоналарида ишлаш учун комсомол ва ёшларнинг катта отрядини юборади.

Савдо-сотиқ ва умумий овқатланиш корхоналари ҳамда ташкилотларини билимдон, сиёсий жиҳатдан етилган раҳбар кадрлар билан мустаҳкамлаш, давлат интизомига, савдо-сотиқ қоидаларига қатъий риоя этилиши учун уларга нисбатан талабчанликни ошириш, савдо ходимларининг меҳнатини ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг илғор формаларини янада кенг жорий этиш, турдош касбларни эгаллаш, хизмат қилиш зонасини кенгайтириш, ёки иш ҳақи фондини тежаш ҳисобига қўшимча ҳақ тўлаш шарти билан бажариладиган иш ҳажмини кўпайтириш кўзда тутилди. Кадрларнинг савдо корхоналари ва ташкилотларида мустаҳкам ўрнашиб қолиши, уларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тадбирлари белгиланди. Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари иқтисодий ва социал ривожланиш планларида республикаларнинг савдо министрликларига савдо ташкилотлари ва корхоналарининг социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фонди ҳисобига савдо ходимлари учун уй-жой қурилишига ва болалар муассасалари, профилакторийлар ва бошқа маданий-маиший объектлар қуришга капитал маблағ лимитлари ажратишни кўзда тутишлари лозим.

СССР Савдо министрлигига, Центросоюзга ва ВЦСПСга социалистик мусобақани янада ривожлантириш ва такомиллаштириш, илғорларнинг тажрибасини пропаганда қилиш ва жорий этиш тадбирларини кўриш таклиф қилинди. Савдо ходимларини ғоявий, меҳнатсеварлик ва ахлоқий руҳда тарбиялаш масалаларига, уларнинг маданиятини, маълумотини ва профессионал маҳоратини оширишга кўпроқ эътибор берилсин.

СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети, СССР Кинематография давлат комитети, СССР Маданият министрлиги, газеталар ва журналларнинг редакциялари аҳолига савдо хизматини ташкил этишдаги камчиликларни танқид қилиш билан бирга савдо ходимлари меҳнатининг ижтимоий аҳамиятини кенг очиб берсинлар, илғор савдо коллективлари, новаторлари ва ветеранларининг муваффақиятларини пропаганда қилсинлар, тармоқ меҳнатчиларининг обрў-эътиборини оширишга фаол кўмаклашсинлар.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига савдо-сотиққа раҳбарликни анча яхшилаш, шаҳар ва район партия комитетларининг, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, савдо корхоналари ва ташкилотларининг куч-ғайратларини аҳолига савдо хизмати ишининг самарадорлиги ва сифатини оширишга, моддий ва меҳнат ресурсларидан оқилона ва тежаб-тергаб фойдаланишга, савдо-сотиқдаги салбий ҳодисаларни тезроқ тугатишга, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишнинг ленинча принциплари таъминланишига қаратиш топширилди. Меҳнат коллективларида ижрочилик интизомини мустаҳкамлашга, ходимларнинг ижодий ташаббусини ривожлантиришга, уларнинг топширилган иш учун масъулиятини оширишга ҳар томонлама ёрдам берилсин. Тармоқ ходимлари камчиликларга муросасизлик, совет кишиларига тез ва маданий хизмат қилишга интилиш руҳида сабот билан тарбиялансин.

* * *

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети комил ишонч билдириб айтадиларки, иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари ўлка ва область Советларининг ижроия комитетлари, СССР Савдо министрлиги, Центросоюз, савдо-сотиқ ва умумий овқатланиш соҳасидаги барча ходимлар кенг авж олдирилган социалистик мусобақа асосида савдо-сотиқни ривожлантириш юзасидан ўн биринчи беш йиллик планлари ва топшириқларини муваффақиятли бажариш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўрадилар, КПСС XXVI съездининг совет халқи фаровонлигини янада юксалтиришга оид қарорларини ҳеч сўзсиз турмушга татбиқ этиш учун бутун куч-ғайратни ишга соладилар.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

ТОШКЕНТ область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети 1982 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплексини ўз вақтида сифатли бажариш юзасидан районлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг январь ойи иккинчи ўн кунлиги якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Коммунистик районига (район партия комитетининг секретари Алимов, район ижроия комитетининг раиси Ли, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитети раиси Султонова, район комсомол комитетининг секретари Толипов ўртоқлар). Бу районда 1982 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплексини амалга оширишда юксак суръатга эришилган, ҳамда органик ўғит жамғариш ва далаларга солиш календарь топшириғи 110 процент, чигитни пуштага экиш учун эгат олиб қўйиш топшириғи 100 процент, хўжаликлараро суғориш ва коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш топшириғи 133 процент хўжаликнинг ички суғориш ва коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш топшириғи 133 процент, насос-куч агрегатларини ремонт қилиш топшириғи 225 процент, ҳамма маркадаги тракторларни ремонт қилиш топшириғи 124 процент, ҳайдов тракторларини ремонт қилиш топшириғи 121 процент,- пахта териш машиналарини ремонт қилиш топшириғи 128 процент, пахта сеялкаларини тайёрлаш топшириғи 142 процент, дағал хашакни майдалаш топшириғи 105 процент, сомонни буғлаш топшириғи 115 процент, сунъий сут тайёрлаш топшириғи 118 процент бажарилди.

Байроқ Ғалаба районидан олиб берилади.

Сабзавотчиликка ихтисослашган Оржоникидзе районига (район партия комитетининг секретари Сайдалиев, район ижроия комитетининг раиси Эртиқхўжаев, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Мирсоатов, район комсомол комитетининг секретари Нурматов ўртоқлар). Бу районда 1982 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплексини амалга оширишда юксак суръатга эришилган ҳамда органик ўғит жамғариш ва далаларга солиш календарь топшириғи 124 процент, эртаки карам кўчатини пикировка қилиш топшириғи 96 процент, боғларни буташ ва шакл бериш топшириғи 111 процент, токзорларда қуриб қолган кўчат ўрнига янгисини экиш топшириғи 100 процент, хўжаликнинг ички суғориш ва коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш топшириғи 116 процент, хўжаликлараро суғориш ва коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш топшириғи 107 процент, насос-куч агрегатларини ремонт қилиш топшириғи 150 процент, ҳамма маркадаги тракторларни ремонт қилиш топшириғи 104 процент, ҳайдов тракторларини ремонт қилиш топшириғи 112 процент, сомонни буғлаш топшириғи 104 процент, дағал хашакни майдалаш топшириғи 102 процент, сунъий сут тайёрлаш топшириғи 103 процент бажарилган.

Байроқ Бўстонлиқ районидан олиб берилади.

1982 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни бажаришда Оққўрғон ва Тошкент районларида яхши ишлар қилинаётганлиги қайд этилди.

Янгийўл ва Оҳангарон районларида 1982 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни бажаришда сусткашликка йўл қўйилаётганлиги кўрсатиб ўтилди.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Коммунистик ва Оржоникидзе районларига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ЁШЛАР ҒАЙРАТИ ВА ТАШАББУСИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

ТОШКЕНТ ШАҲАР XXVII КОМСОМОЛ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Тошкентда шаҳар комсомол ташкилотининг XXVII конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда шаҳар комсомол комитети биринчи секретари **С. Алиев** ҳисобот доклади қилди.

Конференцияда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **У. У. Умаров**, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **Э. Ғ. Ғафуржонов** нутқ сўзладилар.

Конференция ишида Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. М. Мусахонов**, область партия комитетининг иккинчи секретари **В. А. Антонов**, область партия комитетининг секретари **А. М. Хўжаев**, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг инструктори **Т. М. Қозоқбоев**, ВЛКСМ Марказий Комитети студент-ёшлар бўлими мудирининг ўринбосари **В. П. Кузнецов**, ВЛКСМ Марказий Комитетининг масъул ташкилотчиси **В. М. Плешивцев**, Тошкент шаҳар партия комитетининг бюро аъзолари, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг бюро аъзолари иштирок этдилар.

Область партия комитети мажлислар зали эрта тонгданоқ гавжум бўлиб кетди. Бу ерга республика пойтахти ёшларининг энг илғор вакиллари кейинги икки йил ичида шаҳар комсомоли ташкилоти амалга оширган ишларга якун ясаш ва навбатдаги вазифаларни белгилаб олиш мақсадида тўпландилар.

Шаҳардаги жуда кўплаб корхона, ташкилот ва муассасаларнинг комсомоллари конференция минбаридан туриб эришилган ютуқларни умумлаштириш, ҳал этилмаган проблемалар, йўл қўйилган камчиликларни тезроқ бартараф этиш йўллари тўғрисида фикр алмашиш мақсадида бу ерга келганликларини билиб олиш мумкин эди.

Шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари С. Алиев конференцияда қилган ҳисобот докладида республика пойтахти йигит-қизлари қўлга киритаётган катта ютуқлар хусусида алоҳида тўхталиб ўтди.

— Тошкент шаҳри саноат корхоналари коллективлари, — деди докладчи партия ташкилотлари раҳбарлигида тилга олса арзигулик муваффақиятларга эришдилар. Жумладан ўтган йили маҳсулотнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш плани 25 декабрдаёқ бажарилди. Шаҳарда саноат ишлаб чиқариш ҳажми 6 процентга ошди. Меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажми 75 процентга ўсди. Қурувчилар ҳам яхши ишладилар. Улар 940 минг квадрат метрга яқин турар-жойларни фойдаланишга топширдилар. 45 мингга яқин оила янги квартираларда уй тўйлари ўтказди.

Шу муваффақиятларнинг ҳаммасига комсомол ва ёшлар муносиб ҳисса қўшдилар. Саноат ва транспортда меҳнат қилаётганларнинг 70 процентини, транспорт ходимларининг учдан икки қисмини ва пойтахт енгил саноат корхоналари ишчиларининг деярли ярмини ёшлар ташкил этади.

Ҳисобот даври 300 мингдан зиёд йигит-қиз, 2 мингдан ортиқ комсомол-ёшлар бригадалари «Ўн биринчи беш йилликка ёшларнинг зарбдор меҳнати, ташаббуси, ва ижоди!» деган ватанпарварлик ҳаракатига актив қўшилдилар. 2 мингдан ортиқ ёш тошкентликлар ҳозир 1983 йил ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

Коммунистик қурилишда фаол иштирок этаётган ёшларимиз қаҳрамонона меҳнат ва юксак гражданлик ватанпарварлиги намуналарини намойиш этмоқдалар. Ўтган йили қарийб 9 минг комсомол ва ёшлар «Коммунистик меҳнат зарбдори» деган юксак унвонга эга бўлишди. Сифат белгиси билан чиқарилаётган 150 та маҳсулот турига комсомол оталиқ қилмоқда. 30 мингдан ортиқ йигит-қиз эса шахсий тамға билан ишлаш ташаббусига қўшилган. Бадиий буюмлар фабрикасининг М. Пўлатова, Ш. Раҳматова, Х. Турдиева ва Н. Каримова бошчилик қилаётган ёшлар бригадалари «Ўзбекистон ССР 60 йиллигига ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажарамиз» деган шиор остидаги ташаббусни ўртага ташладилар. В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасидан Юрий Несмянов бошчилигидаги комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари эса 1982 йил олти ойлик планини ВЛКСМ XIX съезди очиладиган кунгача бажаришга азму-қарор қилганлар.

Комсомол ташкилотларида ёшларни илмий-техника ижодиёти, рационализаторлик ишларига жалб этиш юзасидан катта ишлар олиб борилди. Ёш олим ва мутахассисларнинг корхона ва муассасаларда ташкил этилган советлари турли конференция, конкурс ва семинарлар ўтказиб, ёшларнинг халқ хўжалигини интенсивлашдаги вазифаларни белгилашга ҳисса қўшдилар.

Ёш бинокорлар тўғрисида ҳам шундай илиқ гапларни айтиш мумкин, деб давом этди докладчи. Шаҳримиз кундан кунга гўзаллашиб, чирой очиб бораётганлигида шу йигит-қизларнинг катта улуши бор. Шаҳар комсомоллари 14 та йирик халқ хўжалик объекти қурилишига оталиқ қилмоқдалар. 65 мингдан ортиқ йигит-қиз комсомол йўлланмаси билан Бутуниттифоқ ва республика зарбдор қурилишларида ишламоқда.

Ҳисобот даврида шаҳар комсомол ташкилоти ўқувчи ва студент-ёшларга раҳбарлик қилиш борасида ҳам кўпгина ишларни амалга оширди. Улар фақат ўқишдагина эмас, меҳнат фронтида ҳам муайян ютуқларга эришдилар.

Лекин, шаҳар комсомол ташкилоти олдида ҳали кўпгина вазифалар, ҳал қилинмаган масалалар турибди. Ҳар бир комсомол аъзоси давр талабига тўла жавоб бериши учун тинмай изланиши, ўз устида ишлаш керак. Конференцияда сўзга чиққан Октябрь район комсомол комитетининг биринчи секретари А. Мунавварова, 11-«Висотстрой» тресги комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи А. Князев, «Таштекстильмаш» заводи кранчиси В. Орлова, Тошкент автомобиль ва йўл қурилиши инженерлари институти студенти Е. Андреева, Тошкент трактор заводи комсомол ташкилотининг секретари В. Стрельников, «Ёш гвардия» театри комсомол ташкилотининг секретари Х. Арслонов, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари У. Султонов ва бошқалар асосий эътиборни мавжуд камчиликларни бартараф этиш, ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилини муваффақиятли нишонлаш учун социалистик мусобақада комсомол ва ёшларнинг актив иштирокини таъминлаш, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига тайёрланадиган меҳнат совғаларида ёшлар улушини кўпайтириш лозимлигини алоҳида таъкидладилар.

Ташкилий-тарбиявий, оммавий-сиёсий, идеологик ишларни янада такомиллаштириш зарур. Комсомол активи мактаблари ишини жонлантириш, улардаги мавжуд камчиликларга барҳам бериш талаб қилинади.

Ҳисобот даврида комсомол сафи 1979 йилдагига нисбатан 45 минг кишига кўпайиб, ёшлар ўртасида комсомол обрў-эътибори янада ошди. Лекин, шаҳарда қурувчи ва транспорт ходимлари ўртасида комсомол сафига қабул қилиш ишлари кўнгилдагидек бормоқда, деб бўлмайди.

Шаҳар XXVII комсомол конференцияси қабул қилган қарорда ҳисобот докладида ва музокараларда сўзга чиққан нотиқларнинг нутқларида айтилган танқидий фикр-мулоҳазалар, таклифлар умумлаштирилди, пойтахт ёшлари олдида турган янги вазифалар белгилаб олинди.

* * *

Шаҳар комсомол комитетининг ташкилий пленуми бўлиб ўтди. Пленумда **С. Алиев** Тошкент шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари, **В. Мишин** шаҳар комсомол комитетининг иккинчи секретари, **А. Аваков** ва **М. Фузулова** шаҳар комсомол комитетининг секретарлари қилиб сайландилар.

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ МЕҲНАТ МАРОМИ

(Боши биринчи бетда).

Синтетик смола ва пластмасса ишлаб чиқарадиган қувватлар кўпайтирилди. Машинасозликда кўп юк кўтарадиган автомобиллар ишлаб чиқарувчи Кама бирлашмасининг иккинчи навбати объектлари қуриб битказилди. КамАЗ йилига 150 минг дизель автомобиллари ишлаб чиқарадиган тўла лойиҳа қуввати даражасига етказилди. Буғ турбиналар, юк ортиладиган магистрал вагонлар, ўзгарувчан ток билан ишлайдиган электр двигателлари, химия машина-ускуналари, металл қирқиш станоклари, темирчилик-пресс машиналари, автомобилларга ва тракторларга запас қисмлар, қишлоқ хўжалик машиналари ҳамда уларга запас қисмлар ва бошқа турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган қувватлар оширилди.

Ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноатида целлюлоза, қоғоз, тахта, ёғоч қипиғидан тайёрланган плиталар, мебель ишлаб чиқарадиган қувватлар ишга туширилди.

Бинокорлик материаллари саноатида асбест-цемент листлар, сопол тахтачалар, томга ёпиладиган юмшоқ материаллар, йиғма темир-бетон конструкциялар ишлаб чиқарадиган қувватлар ишлатиш учун қабул қилиб олинди.

Енгил саноатда халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқарувчи янги корхоналар ишга туширилди, булар орасида Ивано-Франковск области водийсидаги ип-йигирув фабрикасининг иккинчи навбати, Киев фетр фабрикаси ва Днепропетровск областининг Оржоникидзе шаҳридаги усти трикотаж фабрикаси, Нахичевань ички трикотаж фабрикаси сингари корхоналар, шунингдек Макеевка ип-йигирув фабрикасида ва Рубежанск пайпоқ фабрикасида, Тирасполь ип газлама ишлаб чиқариш бирлашмасида ва Молдавия ССРдаги Унгени гилам тўқиш комбинатида ишга туширилган катта-катта қувватлар бор.

Озиқ-овқат ва гўшт-сут саноатида Қашқадарё областидаги Косон ёғ-экстракция заводи, Курган областидаги Шумиха гўшт комбинати, Ровно областидаги Дубровский пишлоқ заводи, Ашхобод ва Липецкдаги сут заводлари ҳамда бошқа кўпгина корхоналар ишга туширилди.

Байкал-Амур темир йўл магистралини қуриш муваффақиятли давом этмоқда. 261 километр узунликдаги Лена—Кунерма темир йўл линияси муддатидан илгари қуриб битказилди ва доимий равишда ишлатила бошлади.

Қишлоқ хўжалигида 9,3 миллион бош чорва мол боқиладиган чорвачилик бинолари, механизациялашган фермалар ва комплекслар ҳамда 12 миллионга яқин парранда боқиладиган бинолар қуриб битказилди. Паррандачилик фабрикаларида тухум берадиган 6,3 миллион бош товуқ ва гўшт етиштирувчи паррандачилик фабрикаларида йилига 100 миллионтадан кўпроқ парранда боқиладиган қувватлар ва бошқа объектлар ишга туширилди. 660 минг гектар суғориладиган ва 700 минг гектар захи қочирилган ер фойдаланиш учун топширилди. 4 миллион гектарга яқин яйловга сув чиқарилди.

Пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига халқ хўжалигига сарфланган капитал маблағ салкам 138 миллиард сўмни ташкил этди ва 1980 йилга нисбатан 3 процент кўпайди.

Ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантиришга ва реконструкция қилишга 23 миллиард сўмдан кўпроқ маблағ сарфланди.

Капитал маблағларнинг йиллик хажмига нисбатан чала қолган қурилиш миқдори бирмунча қисқарди.

Қурилишда меҳнат унумдорлиги ошди. Қурилиш-монтаж ишлари ҳажмини кўпайтиришнинг деярли ҳаммасига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди.

КПСС XXVI съездида қабул қилинган социал ривожланиш ва халқ фаровонлигини ўстириш программасининг 1981 йилги планида кўзда тутилган тадбирлари амалга оширилди.

Аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадларни, ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақини, колхозчилар меҳнатига тўланадиган ҳақни, ижтимоий истеъмол фондларини ўстириш топшириқлари бажарилди.

Аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар йил мобайнида 3,3 процент кўпайди.

Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида меҳнатни муҳофаза қилиш ва меҳнат шароитларини яхшилаш, иш вақтидан янада тўла-тўкис фойдаланиш тадбирлари амалга оширилди.

Болалари бўлган оилаларга давлат ёрдамини кучайтириш тадбирлари амалга оширилди.

Аҳолининг омонат кассаларидаги омонатлари 9 миллиард сўм миқдорида кўпайди.

Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти 283,6 миллиард сўмни ташкил этди ва 1980 йилга нисбатан таққослама нархларда 11,8 миллиард сўм миқдорида кўпайди. Чакана товар обороти йиллик плани ошириб бажарилди.

Товар обороти кўпайгани ҳолда аҳолининг баъзибир озиқ-овқат ва саноат молларига бўлган ва ошиб бораётган талаби ҳали тўла-тўкис қондирилмаяпти.

Аҳолига кўрсатилган маиший хизмат ҳажми 1980 йилга нисбатан 6,1 процент, шу жумладан қишлоқ жойларида 6,9 процент кўпайди.

Мамлакат экономикасининг янада юксалиши, чакана товар оборотининг ва аҳолига кўрсатилган хизматларнинг ўсиши пул муомаласининг барқарорлигини таъминлади.

Давлат ва кооператив корхоналари ҳамда ташкилотлари, колхозлар ва аҳолининг ўзи жами саҳни 106 миллион квадрат метр келадиган икки миллионта, шу жумладан қишлоқ жойларида салкам 30 миллион квадрат метр келадиган янги шинам квартиралар қурдилар, тахминан 10 миллион кишининг уй-жой шароити яхшиланди.

Аҳоли пунктларини янада ободонлаштириш ишлари ўтказилди. Ереванда метрополитеннинг биринчи навбати ва Ленинград ҳамда Киевда линияларнинг янги участкалари ишга туширилди.

Табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш тадбирларининг катта программаси амалга оширилди. Шу мақсадлар учун 1,8 миллиард сўм капитал маблағ сарфланди. Қора денгиз, Азов денгизи, Балтика денгизи, Каспий денгизи ҳавзаларида ва мамлакатнинг бошқа сув ҳавзаларида бўлганган оқава сувларни ташлашни тўхтатиш ишлари давом эттирилди.

Халқ маорифи, фан ва маданият янада ривожлантирилди.

Илмий ходимлар сони 1,4 миллион кишини ташкил этди.

1981 йилда халқ хўжалигига 2,1 миллион мутахассис шу жумладан 0,8 миллион олий маълумотли ва 1,3 миллион ўрта махсус маълумотли мутахассис юборилди.

Ҳунар-техника ўқув юртларида йил давомида 2,6 миллион ёш малакали ишчи тайёрланди ва шу ўқув юртларига салкам 3 миллион киши, шу жумладан ўрта ҳунар-техника билим юртларига қарийб 850 минг киши қабул қилинди.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатиш ва унинг ташкилий ҳордиқ чиқаришни кенгайтирилди. Ҳамма ихтисосдаги врачлар сони йил мобайнида 32 минг нафар кўпайиб, бир миллион кишидан ошиб кетди.

Санаторийлар, пансионатлар, дам олиш уйлари ва базаларидаги ўринлар миқдори 40 мингта, туристик базалардаги ўринлар миқдори 4 мингта кўпайди.

Совет Иттифоқининг аҳолиси 1982 йил 1 январда 268,8 миллион кишига етди.

(ТАСС).

КОМБИНАТНИНГ ЯНГИ ҚУВВАТЛАРИ

В. И. ЛЕНИН номли Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг қатор бўлинмаларида кенг миқёсда реконструкция ишлари давом этяпти. Яқинда реконструкциянинг яна бир навбати ниҳоясига етказилди: мис бойитиш фабркасида бирнечта тегирмон, флотация бўлими, подстанция, инженерлик коммуникациялари фойдаланишга топширилди.

«Алмаликсвинецстрой» трести ва 95-монтаж бошқармасининг ишчи-хизматчилари фабрикани реконструкция қилиш ишларини аниқ график асосида амалга оширмоқдалар. Қурувчилар ва монтажчиларнинг ўзаро аниқ келишиб ишлаши, бундан аввалги реконструкция ишларида тўпланган бой тажриба ана шундай муваффақиятларга олиб келяпти. Реконструкция тўла тугаллангач,— 1983 йилнинг ёзида фабриканинг қуввати учдан бир баравар ошади.

Бунёдкорлар металлургларга бағишланган ҳафталикда ишни янада жадаллаштириб юбордилар.

ГАЗЕТАДА—ГАЗЕТА № 1

Партия XXVI съездида чорвачилик — зарбдор фронт, деб яна бир карра таъкидланди. Ҳозир пойтахт областимиз ферма ходимлари, озуқакорлари ҳам ана шу шиор остида меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг бутун куч-ғайратлари гўшт, сут, тухум ва бошқа турдаги чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтиришга қаратилган.

Область чорвадорлари ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили планларини муваффақиятли бажардилар. Эришилган ютуқларни мустаҳкамлабгина қолмасдан, бу соҳани янада жадал ривожлантиришга эришиш ферма ходимларининг ҳозирги пайтдаги бурчидир. КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1981 йил) Пленуми қарорлари ҳам шунга даъват этяпти.

Область меҳнаткашлари беш йилликнинг иккинчи йилида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш бўйича оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар. Белгиланган марраларни эгаллаш учун илғор коллективлар тажрибасидан кенг фойдаланиш, ферма, комплекслар ишидаги, озуқа базасини мустаҳкамлашдаги илғор иш усулларини ишлаб чиқаришга жорий этиш, ёрдамчи ва шахсий хўжаликларни ривожлантириш зарур.

Бу масалалар «Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» газеталари ҳамкорликда уюштираётган махсус «Чорвадор» — «Животновод» газетадаги газета саҳифаларида ўз ифодасини топади. «Чорвадор» — газетаси жамоатчилик редколлегияси состави область партия комитети қишлоқ хўжалиги бўлими мудирининг ўринбосари И. В. Ажинов, Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг директори Ш. А. Акмалхонов, «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумининг директори А. В. Апанасенко, Калинин районидаги Охунбобоев номли совхоз директори А. Бакиров, мева-сабзавотчилик область аграр-саноат бирлашмаси бош директорининг ўринбосари Т. Г. Готин, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Б. В. Жердев Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Исоқова, область ижроия комитети раисининг ўринбосари А. Б. Саидхўжаев, «Ташкентская правда» газетаси қишлоқ хўжалик бўлими мудири В. Д. Шабалин, «Тошкент ҳақиқати» газетаси қишлоқ хўжалик бўлими мудири Н. Рихсиевлардан иборатдир.

«Чорвадор» — газетаси ойда бир марта мунтазам чиқиб туради. Область барча мутахассислари, чорвадорларидан бу газетада актив иштирок этишларини илтимос қиламиз.

РЕДАКТОР КОЛОНКАСИ

ЖАНГОВАР ВАЗИФАЛАР

Областимиз чорвадорлари қишловни анча дуруст ўтказмоқдалар.

Айниқса, Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми, Коммунистик районидаги «Политотдел», «Ленинский путь» колхозлари, Калинин районидаги Охунбобоев номли қўйчилик совхози ва бошқа бир қатор хўжаликларда тўпланган бой тажрибалар мавсумни муваффақиятли якунлашга хизмат қилаётир.

Ҳозир хўжаликларда жамғарилган озуқани сақлаш ва сарфлаш қандай бораётганлигини алоҳида назорат қилиш талаб этилади. Ем-хашак цехлари тўла қувват билан ишласин. Озуқаларнинг сифатини агрохимия лабораторияларида тез-тез текшириб туриш зарур. Ҳар қандай шароитда ҳам молларни яйратиб туриш шарт.

Ҳозир сигирларнинг бузоқлаш даври. Шунинг учун зоотехниклар, ветврачлар, молбоқарлар, сут соғувчиларнинг масъулиятини ошириш зарур.

Фермалардаги мавжуд сут соғиш аппаратларидан унумли фойдаланиш, сут соғувчилар, молбоқарлар, бузоқбоқарларга улар бажараётган ишнинг салмоғи, сифатига қараб рағбатлантирилган ҳақ тўлаш, эрта қўзилатишни муваффақиятли тугаллаш учун барча имкониятларни ишга солиш лозим.

Молга берсанг соз емиш

Кўпгина илғор чорвадорлар қатори ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилини фермамиз коллективи ҳам муваффақиятли якунлади. Бу муҳим тармоққа алоҳида эътибор бераётганлигимиз туфайли қўлга киритаётган ютуқларимиз қувонарли бўляпти. Чорвадорларимиз ўтган йили 1505 тонна сут, 128 тонна гўшт, 127 минг 400 дона тухум етиштириб, план ва социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этдилар.

Мен ўзим ўтган йили қарамоғимдаги сигирларнинг ҳар биридан 6641 килограммдан сут соғиб олдим. Бу, албатта, ҳамкасбларим билан ўзаро беллашиб ишлаётганим самарасидир.

Фермадаги мусобақадош ҳамкасбларимдан Тўхта Мираюпова, Санобар Низомова, Рихси Йўлдошева, Саломат Шароповаларнинг ўтган йилги иш натижалари чакки бўлмади. Улар ўзларига бириктирилган ҳар бир сигирдан 5000—5290 килограммдан сут соғиб олишга муваффақ бўлдилар.

ТАЖРИБАЛАРИМИЗНИ ЎРТОҚЛАШАМИЗ

Фермамиз коллективи СССРнинг 60 йиллик юбилейи олдидан ҳам фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Молбоқарларимиз давлатга 41 тонна гўшт топшириб, ярим йиллик планни шараф билан адо этдилар. Бўрдоқига топширилган ҳар бир қорамолнинг тирик вазни 475 килограммни ташкил этди. Бунда Эргаш Ҳакимов, Абдулла Тиловолдиев, Қодир Юнусов, Рихсибой Хўжаназаров сингари молбоқарларимизнинг муносиб хизматлари бор.

Коллективимизда сут соғувчилар, молбоқарлар ўртасида давом этиб келаётган анъанавий социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Ғолиблар ҳар ойда моддий ва маънавий рағбатлантириб борилади. Фермамизда сигирлардан нормадагидан кўп сут соғиб олган ҳамкасбларимиз шарафига ҳар куни шон-шуҳрат байроғи кўтарилади. Шунинг учун ҳар бир касб соҳиби бу беллашувда пешқадамлик қилиш учун кун сайин иш унумини оширмоқда.

Ҳозир ҳамкасбларим ўзларига бириктирилган соғин сигирларнинг ҳар биридан кунига 11—12 килограммдан сут соғиб олишяпти.

Мавжуда ЁҚУБОВА,
Тошкент районидаги Навоий номли колхоз сут соғувчиси.

2

ТОҒ ЛОЧИНИ

(ЛАВҲА)

КУЗ ФАСЛИДА тоғда бўлганмисиз? Қирларни қоплаган олтинранг ўт-ўланлар, дўлана, қатранғи, ёввойи олма шохларида анча сийраклашиб қолган қизғиш ранг барглар, баҳорда шўхликдан ҳайқириб, лойқаланиб оққан сой сувининг шишадек тиниқлиги кишида қандайдир сархуш кайфият уйғотади.

— Ана, сиз излаб келган чўпон шу киши бўлади, — ҳамроҳим — колхоз қўйчилик фермасининг мудири Э. Қосимбоев имо қилган тарафга қарадим. Узоқда Учтепанинг устида бир отлиқ турарди. Машинамизни пайқагач, биз томонга тушиб кела бошлади.

Ферма мудири отини тушовлаётган чўпонга меҳр билан боқиб, унинг таърифини давом эттирди:

— Уни ҳақиқий чорва жонкуяри деса арзийди. Ўзиям болалигидан бери яйлов кезади.

Дарҳақиқат, Султонов номли колхознинг машҳур чўпони бўлган отасига илк бор ёрдам беришга чиққанида Туменбой ўн уч ёшли ўспирин эди.

— Отам ўшанда 600 бош қўй-эчки боқарди, — дейди ўша вақтларни эсларкан Туменбой. — Қўйларни қўзилардан ажратиб боқиш керак эди. Чунки қўйлар кечқурун соғилиб, сути давлатга топшириларди. Бир кишининг шунча қўй-қўзини алоҳида боқиши қийин бўлганлигидан отам мени ёнига олди. 1954 йили биз Қораманас қишлоғига кўчганимиздан кейин ҳам мен отам билан бирга мол боқдим. Шу-шу чўпонлик қиламан. Кам бўлаётганим йўқ...

Суҳбатимиз бўлинди. Чўпон «кечирасизлар» дея от тушовини ечди-ю, чаққонлик билан миниб, қўйлари ўтлаб юрган қир томонга йўрттириб кетди. Сурув қўшни сой тарафга ўта бошлаган эди.

— Мана шунақа, бизнинг Туменбой тиниб-тинчимайдиганлардан, — деди мудир. — Отасидан ўрганган чўпонлик сирларини ҳам, камтарликни ҳам.

Сурув боқаётганига мана, йигирма саккиз йил тўлибди. Бу йиллар давомида у ўрта ҳисобда ҳар йили юз бош совлиқдан 130 тадан қўзи, бир қўйдан 3,5 килограммга етказиб жун қирқиб олди. Ўтган 1980 йил ҳам бундан истисно бўлгани йўқ. Шу йили унинг меҳнатда кўрсатган натижалари учун колхоз правлениеси асосий иш ҳақига қўшимча 75 қўзи билан мукофотлади.

Дуйсекул ота кечқурун қўй-эчкиларни қўрага киритгандан сўнг уларни бир кўздан кечирмай, ётмас эди. Бу одат Туменбойда ҳам бор. Бир куни одати бўйича кечқурун қўйларнинг қўрага киришини кузатиб турган бош чўпонга улар сони кечагидан оздек кўринди.

— Сапар, қўйларнинг ҳаммаси қўрага кирганми, — сўради у ёрдамчисидан.

— Қайдам, ҳаммаси эди шекилли, — мужмал жавоб қилди у.

— Қайдамнинг нимаси?

— Ҳаммаси келгандиёв, санаб чиқамизми, бўлмаса?

— Қандоқ санаймиз қоронғида, фонарни олиб чиқ.

— Йўғе, кам бўлмаса керагов.

— Ўзинг боққан молнинг ҳаммаси қайтган-қайтмаганини аниқ билмайсанми? Бор, ўтовдагиларниям чақир, санаймиз.

Мол санаш тун оққунча давом этди. 250 бош қўй йўқ эди. Туменбой ва Сапар қўлларига фонар олиб Майдонтолнинг сойлари-ю, қирларини кезиб кетдилар. Обдан чарчаб, орқага қайтаётганларида Қоратошнинг этагида ёйилиб юрган қўйларни топиб олишди.

Ота тажрибаси Туменбойга бу йил бўрдоқига боқилган қўйларни парваришлашда ҳам қўл келди. Кузга келиб топширилган ҳар бир қўй ўртача 55 килограммдан тош босди. Ютуқлар бонси қўй ва қўзиларни ўтлатишда қатъий бир режага амал қилишдир. Туменбой, айниқса, қўзиларни парваришлашга алоҳида аҳамият беради.

Қўйларни боқишда эса тунда ўтлатиш тажрибаси яхши самара бераяпти. Бу иш, айниқса, кузда кўк ўтдан аста-секин пичан билан боқишга ўтилаётганда қўл келади. Ойнинг ёруғида икки-уч соат ўтлаган совлиқлар қишловга анча бақувват бўлиб кирадилар. Уларнинг қўзилари ҳам соғлом туғилади.

— Энди, меҳмонлар, бизникига бир кириб ўтасизлар, — таклиф қилди Туменбой текис ялангликдаги оқ ўтовга ишора қилиб.

Ўтов ёнидаги енгил автомашинани кўриб ажабланганимизни сезган чўпон «1977 йили колхоз правлениеси берган» деб қўя қолди.

Мукофотнинг нима учун берилганлигини эса ферма мудири Э. Қосимбоев тушунтириб берди. Октябрнинг 60 йиллиги тантанали нишонланган йили Туменбой Дуйсеқулов ўз қарамоғидаги юз бош совлиқдан 137 тадан қўзи, ҳар бир қўйдан 3500 граммдан жун қирқиб олиб, хўжалик чўпонлари орасидаги мусобақада биринчи ўринни олган экан.

— Бизнинг керилиб юришимиз мана шу янгангиз туфайли-да, — деди чўпон ўтовга кирар эканмиз биз билан саломлашган аёлни кўрсатиб. — Аёл кишига болаларга қараш, рўзғор тутиш, яна қўзилатиш пайтида, қишнинг аёзида мен ва ўғлим Оқберди билан тенгма-тенг ишлаш осон дейсизми? Аммо, бизнинг Гулби нолишни билмайди...

Машинамиз Оқбердисойни ортда қолдириб бораркан кузги оқшом сукунатини «қурей-қурей» деган овоз бузди. Бу пайтда республикада хизмат кўрсатган чорвадор Туменбой Дуйсеқулов қўй-қўзиларни қўрага қайтараётган эди...

З. МАСАТОВ,
Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоз.

Ҳар қандай шароитда ҳам молларни очиқ ҳавода яйратиш — маҳсулдорликни оширишнинг муҳим омилларидан бири. Урта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз сут-товар фермаси ходимлари бунга қатъий амал қиладилар. Суратда: (чапдан) ферманинг илғор сут соғувчилари Турсуной Холиқова ва Ҳанифа Бойбулова ўртоқлар. Улар ўзларига бириктилган соғин сигирларнинг ҳар биридан 5200 литрдан сут соғиб олиш учун курашмоқдалар.
А. Абалян фотоси.

3

ҲАММАСИ БУЗОҚЧИЛИКДАН БОШЛАНАДИ

МУТАХАССИС БИЛАН СУҲБАТ

— Ҳозирги замон чорвачилигини, унинг келажаги ва истиқболини илғор зооветеринария-зоотехника фани ютуқларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Бу мутахассислар зиммасига алоҳида масъулият юклайди. Ана шу хусусда сиз қандай фикрдасиз?

— Халқимизда қарс икки қўлдан чиқади, деган нақл бор. Демоқчиманки, мутахассис ҳар қанча билимдон ва тажрибали бўлмасин, агар хўжалик раҳбарлари унинг мулоҳазаларини-таклифларини диққат билан эшитиб, қўллаб-қувватлаб турмаса, мақсадга эришиш қийин. Ўзининг яхши таклифлари, ўйлари эътиборсиз қолаётганини ҳис қилган мутахассиснинг касбга меҳри сўнади. Ташаббуссиз бўлиб қолади. Фақат йўл-йўриқ, кўрсатма бўйича ишлашга одатланади. Бу ёмон иллат. Бундай мутахассиснинг хўжаликка фойдаси тегмайди ҳисоб. Бизнинг совхозимизда бутунлай бошқача. Хўжалик раҳбарлари мутахассисларга катта ишонч билдиришган, шу билан бирга талабчанлик кучайтирилган. Партия комитети, совхоз ишчиларининг, ферма ходимларининг йиғилишида зоотехниклар, ветврачлар, осеменаторлар ҳисоботи вақти-вақти билан эшитиб турилади. Энг муҳими уларнинг меҳнатлари тақдирланиб, ҳам маънавий, ҳам моддий рағбатлантирилади.

— Чорвачиликда бош масала нимадан иборат? Молларнинг маҳсулдорлигини ошириш, гўшт, сут етиштиришни кўпайтириш учун Сизнинг назарингизда қандай ишларни амалга ошириш керак?

— Урғочи моллар парваришига алоҳида эътибор бериб, уларнинг қисир қолишига асло йўл қўймаслик керак. Бизда сигирлар сутдан чиқиш олдидан етти ойлик бўғоз бўлганлиги аниқланиб, алоҳида группаларга ажратилади ва махсус рацион асосида боқилади. Сигир туғишига 7—10 кун қолганда туғруқхонага олиб ўтилади. Бу ерда махсус молбоқарлар навбатчилик қилишади. Сигир туққач, бузоқчалар сигирга ялатилади. Сўнг махсус катакчаларга жойлаштирилади. 10—12 кунгача онасининг оғиз сути билан боқилади. Кейин сунъий сут берилади. Туғруқхонада сигир 14—16 кун туради, сўнгра ўзининг группасига ўтказилади. Сигир туққач, ўртача 50—65 кун давомида қочирилади. Махсус дафтарчаларда сигирларнинг қочирилган вақти қайд қилиб борилади.

Айниқса, биринчи бузоқлаган сигирларга алоҳида эътибор бериш керак. Бундай сигирлар тажрибали сут соғувчилар қўлига топширилади. Улар бу ғунажинларнинг елинини массаж қилиб, яхши овқатлантириб, сутини кўпайтиришга ҳаракат қиладилар. Натижада бу сигир кейинги туққанида ҳам кўп сут беришга одатланади. Агар биринчи туққан сигирдан кунига соғиб олинадиган сут миқдори 10 литрдан кам бўлса, уни асосий группага ўтказмаймиз.

Мутахассислар, шу жумладан, молбоқар-соғувчиларнинг ўртача йиллик иш ҳақи 2800—3000 сўмга тўғри келмоқда. Бизда мутахассислар, молбоқарлар, сут соғувчилар, бир неча йилдан буён муқим ишлаб келишади.

— Ферма ишига халақит бераётган муаммолар — камчиликлар йўқми?

— Фермамизда сигирларни соғиб олиш, гўнг тозалаш, озуқа тарқатиш ишлари механизация воситасида бажарилади. Лекин ана шу техникалар ишдан чиқиб қолганда запас қисмлардан қийналамиз. Масалан, АД-100 сут соғиш қурилмасини олиб кўрайлик. Бу сут соғиш қурилмаси ҳар куни икки-уч марта сода билан ювилгач, айниқса, резина қисмлари тез ишдан чиқади. Бироқ бу қисмлар «Госкомсельхозтехника»дан жуда кам топилади. Натижада янги аппарат сотиб олишга мажбур бўламиз. Фермамизда ҳозир бундай аппаратлар сони ўнтага етиб қолди. Шулардан тўрттасидан фойдаланмоқдамиз. Қолган олтита аппарат ҳар хил қисмлари йўқлиги туфайли ортиқча юк бўлиб турибди. Ўзингиз ўйлаб кўринг. Узоғи билан 80—100 сўмлик турадиган запас қисмлар топилмагач, ҳар бирининг қиймати 1000—1200 сўм турадиган аппарат сотиб олиш кимнинг фойдаси-ю, кимнинг зиёни?! ТСН-30 гўнг тозалайдиган механизм ҳақида ҳам шу гапларни айтиш мумкин. Унинг қисмлари ҳам тез ишдан чиқади. Запас қисмлари камёб. Ҳозир бизда бундай аппарат саккизтага бориб қолди. Шундан тўрттасидан фойдаланяпмиз, холос.

Совхознинг сигирлардан бузоқ олиш, сут маҳсулотларини кўпайтириш соҳасидаги тажрибаси — чиндан ҳам кенг оммалаштиришга арзигуликдир. Мутасадди ташкилотлар мутахассиснинг ҳақли эътирозлари тўғрисида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирадилар, деган умиддамиз.

ЦЕХ ИШГА ТУШДИ

Янгийўл районидаги Калинин номли колхоз чорвадорлари ҳозир кунига қабул пунктига 1700 килограммга етказиб сут етказиб бермоқдалар. Бу ўтган йилнинг шу давридагидан 350—400 килограмм кўпдир.

Сигирлар маҳсулдорлигини ошириш, сут етиштиришни кўпайтиришда хўжалик фермасида озуқа цехининг ишга туширилиши катта аҳамиятга эга бўлди. Бу цех оталиқ ташкилот — Янгийўл биохимия заводи коллективининг ёрдами билан ишга туширилди.

Озуқа цехида кунига чорва молларига 5 тонна ем тайёрлаш имконияти бор. Бу ерда дағал хашак майдаланиб, буғланади ва омухта ем билан аралаштирилади. Цехда тайёрланган озуқа махсус механизмлар ёрдамида чорва молларига тарқатилади.

М. ПЕЙСЕНОВ,
«Янгийўл» газетаси ходими.

ЗОТЛИ МОЛЛАР КЎПАЙДИ

ҒАЛАБА районидаги Киров номли ўқув хўжалигида пахтачилик билан бир қаторда чорвачилик ҳам йил сайин ривожланиб бораётир. Бугунги кунда хўжалик фермасидаги сигирлар сони 450 бошга етди.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни узлуксиз кўпайтириб бориш учун, молларнинг маҳсулдорлигини ошириш билан бир қаторда уларнинг туёғини кўпайтириш ҳам зарурдир. Бунинг учун эса фермаларда наслчилик ишларини намунали йўлга қўйиш ва сигир ҳамда ғунажинлардан юз фоиз бузоқ олишга эришиш керак бўлади. Биз бу масалага доимо жиддий эътибор бериб келамиз.

Подадаги урғочи моллар сонини кўпайтириш учун бор маҳоратни ишга солмоқдамиз. Шунинг натижасида ҳар 100 бош сигир ҳисобига ўртача 98 тадан соғлом бузоқ олинаётир.

И. ЦИН-ЗИН,
ферма бош зоотехниги.

4

ИЛҒОР УСУЛЛАРГА КЕНГ ЙЎЛ

ПЕРКО, РАПС— ОЗУҚА РЕЗЕРВИ

Ўтган йили республикамизнинг суғориладиган деҳқончилик зоналарида кузги оралиқ озуқа турлари экилган майдонлар 125 минг гектарни ташкил этди. Бу соҳада пойтахт область хўжаликлари, айниқса, намуна кўрсатмоқдалар. Масалан, 1981 йилнинг куз ойларида 20 минг гектарга оралиқ экинлари экилди. Шундан 2 минг гектари перкодир.

Бу озуқабоп экинни август ойининг биринчи ярмида экиш барвақт ва мўл кўкпоя олиш имкониятини беради. Эрта баҳорда ўриб олиб, молларга едириш учун эса сентябрдан кечикмай экиш лозим бўлади. Акс ҳолда қишнинг совуқ ҳарорати таъсирида экин сийраклашиб, ҳосилдорлиги камайиб кетади. Агар совуқ кунлар бошланиши олдидан перко 6—8 чинбарг чиқарган бўлса, қишловдан яхши ўтади.

Перко экилган майдоннинг ҳар гектарига 8—12 килограмм уруғлик сарфлаш тавсия этилади. Агар у февралнинг охири ва март ойининг бошларида экиб улгурилмаса, кечикиб кетади ва унда зараркунанда ҳашаротлар ривожланиб ҳосилдан ютқазилади.

Перкони кўк масса ҳолида, витаминли ўт уни ёки силос учун асосан гуллаш даврида қисқа кунда ўриб олиш энг яхши муддат ҳисобланади. Уни КИР-1,5, КУФ-1,8, Е-280, КС-100 комбайнлари ёрдамида ўриб-йиғиб олиш мумкин.

Перко кўкпоясини ҳамма турдаги чорва моллари яхши иштаҳа билан истеъмол қиладилар. Гуллаш даврида ўрилган ҳар гектар майдондан ўртача 350—400 центнердан кўк масса ёки 4550—5200 озуқа бирлиги ва 420—480 килограмм миқдорида тўла ҳазм бўладиган протеин олиш мумкин.

Ўтган йили Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозида 12 гектар майдонга перко билан жавдар аралаштириб сепилиб, 400 центнердан кўкпоя ва сифатли уруғлик олинди. Шундан сўнг август ойида оралиқ экинлар экиб, ноябрь-декабрь ойларида чорва молларини етарли таъминлаган хўжаликлар сони кўпайди.

Перко азотли ўғитларга талабчан экин. Шунинг учун кеч кузда экилган майдонларнинг ҳар гектарига 250-300 килограммдан аммиак селитраси солиш ҳосилдорликни кескин оширишни таъминлайди. Экинни февралнинг охири ва март ойининг бошларида озиқлантириш энг қулай муддат ҳисобланади.

Чорвадорлар эътиборини ўзига жалб қилаётган оралиқ озуқа экинларидан яна бири рапсдир. Бу экин майдони ҳам йил сайин кенгайиб боряпти. Масалан, ўтган йили кузда область хўжаликларида 10 минг гектар ерга рапс билан жавдар аралаштирилиб экилди. Рапс массаси таркибидаги протеин моддасининг ҳазм бўлиш коэффициенти 72, оқсил — 60, мой — 72, клетчатка — 53, азотсиз экстратли моддалар эса 75 га тенгдир. Бу экин қисқа муддатли 25-28 даражали совуқларга бардош бера олиши билан ажралиб туради.

Жавдар экинининг озуқавий қиймати унинг ўсиш ва ривожланиш даврларида ўзгариб, яъни пасайиб боради. Масалан, найчалаш даврида таркибидаги протеин миқдори 15,6 процент бўлса, бошоқ чиқара бошлаганда 11,03 процентга, тўлиқ бошоқлаб бўлганда эса 8,68 процентгача камаяди. Бу даврда таркибида қийин ҳазм бўладиган клетчатка миқдори кўпайиб кетади.

Кўриниб турибдики, жавдар эканини ҳали бошоқламай туриб, ўриб-йиғиб молларга едириш, сенаж бостириш, витаминли ўт уни тайёрлаш ёки пичан қилиб ғарамлаш мақсадга мувофиқдир.

Рапс билан жавдарни аралаштириб экишни одат қилган Янгийўл, Чиноз, Калинин ва Тошкент районлари чорвадорлари яхши натижаларга эришмоқдалар. Улар ҳар гектар майдондан 250—300 центнердан ширали озуқа ўриб-йиғиб олишмоқда.

Колхоз-совхозларда рапс, перко ва жавдар экиш учун ажратилаётган майдонларнинг кенгайиб бораётганлиги қувончлидир, албатта. Бироқ, тритикале ва сули каби фойдали оралиқ экинларини кўплаб экишга номаълум сабабларга кўра жуда кам эътибор берилаётир. Ҳатто бу экинлар майдони статистик маълумотларда ҳам ҳисобга олинмаётир.

Кузги жавдарни буғдой билан чатиштириш натижасида олинган сердон ва серпоя тритикале ўсимлиги бир қатор областларда экила бошланди. Аммо, Тошкент области хўжаликларида ҳам экилаётганлиги тўғрисида маълумот йўқ. Ҳолбуки, бу озуқабоп оралиқ экини биринчи бор экилган «Красний водопад» экспериментал базасида ҳар йили кенг майдонларнинг ҳар гектаридан 35—40 центнердан дон ҳосили ва 500 центнердан кўкпоя олинаётир.

Шунингдек, сулининг ҳам бир неча хил навлари институтимиз олимлари томонидан кашф этилган бўлиб, айрим илғор хўжаликлардагина экиляпти, холос. Лекин, ҳамон оммавий тус олмаётир.

Сулининг тўйимли озуқабоп экин сифатидаги муҳим хусусиятларидан бири шуки, унинг поялари тезда дағаллашиб қолмайди. Найчалаш давридан бошлаб донлари тўлиқ пишган пайтда ҳам чорва моллари уни зўр иштаҳа билан истеъмол қилиб, нишхўрд чиқармайдилар. Демак, сулини ҳам кенг майдонларга экиш яхши самаралар беради.

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, ҳар бир хўжалик ўз эҳтиёжини қоплайдиган даражада сара уруғ етиштириши, оралиқ экинлар майдонини йил сайин кенгайтириб бориши мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтиришнинг асосий резервларидан биридир.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ,
Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг катта илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

РАССОМ ФЕРМА КЕЗАДИ

— Ким айтади мени қўйлар ҳақида ўйламайди, деб.

— Мана сут, болагинам, иссиққина ичиб ол, раиснинг арзандасидан қарзга олдим.

— Аппаратларни тезроқ тузатиб беришса эди, қўлда соғиб қийналиб юрмасдик.

Сопи ўзидан...

А. Холиқов чизган расмлар.

ДЎСТЛИК ҚАНОТЛАРИДА

«КАШМИР ҚЎШИҒИ» ҲИНДИСТОНДА НАШР ЭТИЛДИ

Зарҳал нақш билан безатилган кўк муқовали чиройли китоб — Шароф Рашидовнинг «Кашмир қўшиғи» асари куни кеча Ҳиндистонда нашр этилди.

Совет ёзувчиси илҳом билан тараннум этган қўшни халқнинг қадимий эртаги кенг қанот чиқариб бутун дунёда парвоз қила бошлади. Эзгулик, муҳаббат ва адолатнинг ёвузлик кучлари устидан тантанасига ишонч бахш этувчи доно ва нафис қисса Совет Иттифоқи халқлари ва бошқа мамлакатларнинг халқлари тилларига таржима қилиниб, оддий кишилар қалбида жўшқин акс садо берди. Юксак адабиётнинг ҳар қандай ҳақиқий дурдонаси каби «Кашмир қўшиғи» ҳам кўпгина санъат арбобларига илҳом бахш этди: у музика, театр, кино тилига қайта-қайта кўчирилмоқда.

Шуниси қувончлики, дунё узра парвоз этиб юрган бу асар яна ўз Ватанига қўнганида, у самимий офаринлар билан кутиб олинди. Дўстнинг қалами халқ афсонасининг тагдор маъносига чуқурроқ назар ташлашга, шу дурдонанинг янги-янги қирраларини кўришга ёрдам берди. Ҳиндистон жамоатчилиги совет ёзувчисининг асарини интернационализм, қўшни халқнинг маданиятига ва анъаналарига бениҳоя ҳурмат ва астойдил қизиқишнинг яна бир намунаси деб билди.

Ниҳоят Шароф Рашидовнинг «Кашмир қўшиғи» Ҳиндистонда ўзбек тилидан ҳинди тилига таржима қилиб нашр этилди. Китобни «Навьюг паблишерз» нашриёти чиқарди.

Ҳозир «Кашмир қўшиғи» кашмири, урду ва Ҳиндистондаги бошқа тилларда нашр этилиши кутилмоқда.

* * *

Суратда: Ш. Р. Рашидовнинг ҳинди тилида чиқарилган «Кашмир қўшиғи» китоби.

В. Дубровский фотоси.

(ЎзТАГ).

ҚИШЛОҒИМИЗ — ГУЛБОҒИМИЗ

Фрунзе номли колхоз қишлоғи йил сайин ўзгариб обод бўлмоқда. Халқ хўжалигидан олинаётган даромаднинг каттагина қисми ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларига сарфланяпти. Яқинда бу ерда 420 ўринли янги типдаги мактаб биноси қуриб фойдаланишга топширилди. Болалар боғчаси, чойхона ва ҳаммом эса сифатли капитал ремонтдан чиқарилди.

Колхоз правлениеси ўн биринчи беш йилликда катта тадбирлар белгилаган. Келгусида 500 ўринли клуб, сартарошхона, хўжалик моллари магазини қурилади, кўчалар асфальтланади. Яқин ойларда эса 50 точкали янги АТС фойдаланишга топширилади.

Ғ. ТЎЛАЕВ,
Бўка райони.

БОЛАЛАР АДАБИЁТИ МУҲОКАМАДА

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзининг болалар ва ўсмирлар адабиёти совети 1981 йилда эълон қилинган турли жанрлардаги асарлар муҳокамасига бағишланган йиллик ҳисобот йиғилишини ўтказди.

Йиғилишни Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Ў. Усмонов қисқача кириш сўзи билан очди. Шундан сўнг тўпланганлар Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати, филология фанлари доктори Салоҳиддин Мамажоновнинг ўтган йилда нашр этилган янги асарлар таҳлилига бағишланган сермазмун докладини тингладилар.

— Республика партия ва ҳукумати, — деб таъкидлади нотиқ, — ўзбек-совет болалар адабиётига ҳар қачонгидан ҳам катта эътибор билан қарамоқда. Болалар ва ўсмирлар учун чоп этилаётган китобларнинг ҳажми йилдан-йилга ошиб бормоқда, уларнинг бадиий савиясига катта эътибор билан қаралмоқда. Болалар адабиётида эътиборга сазовор бўлган асар муаллифлари рағбатлантирилмоқда. Биргина ўтган йилнинг ўзида атоқли болалар ёзувчиси Ҳаким Назирнинг 5 томлик «Танланган асарлар»и Ҳамза номидаги Ўзбекистон Давлат мукофотига лойиқ деб топилгани, шоир Пўлат Мўминнинг «Яблочко на всех» (Москвада «Детгиз» нашриётида чиққан) ва «Энг, маза, эҳ маза» китоблари республика Ёзувчилар союзининг Ғафур Ғулом номидаги махсус мукофоти билан тақдирланганлигининг ўзи адабиётимизга кўрсатилаётган оталарча ғамхўрликнинг ёрқин тимсолидир...

Нотиқ шундан сўнг ўз докладида 1981 йилда эълон қилинган болалар ва ўсмирларга мўлжалланган турли жанрлардаги асарлар таҳлилига кенг ўрин берди, уларнинг ютуқ ва камчиликларини қайд қилди. Болалар шеърияти ва ўсмирлар прозаси ривожига боғлиқ муҳим проблемаларни ўртага ташлади.

Доклад юзасидан биринчи бўлиб муҳокамага чиққан филология фанлари доктори Б. Имомов айтилган фикрларга тўла қўшилган ҳолда, болалар драматургияси ва адабий танқидчилигига доир муҳим кузатишлари билан ўртоқлашди. Шунингдек, муҳокамада Ҳамза номидаги Давлат мукофоти лауреатлари Ҳ. Назир, Қ. Муҳаммадий, ёзувчи ва драматург Ф. Мусажонов, филология фанлари кандидатлари М. Маҳмудов, С. Ирисхўжаева, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Р. Фарҳодий, шоир Пўлат Мўминлар ҳам сўз олиб, ўзбек болалар адабиётининг кейинги йиллардаги ютуқ ва камчиликларига доир қимматли мулоҳазаларини билдирдилар.

Р. ҒАНИЕВ.

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

ҲАМИША ХАЛҚ ХОТИРАСИДА

Москвадаги Олимпиада қишлоғининг маъмурий корпусида «Москва учун жангларда» деб номланган доимий кўргазма очилди. Экспонатлар умумий майдони 2 минг квадрат метр бўлган икки залга жойлаштирилган.

Кўргазма бўлимларидан бири «Номи ҳамиша барҳаётдир» деб аталади. Бу ерда Улуғ Ватан уруши йилларида жон фидо қилган чирчиқликларга ўрнатилган ёдгорлик бунёд этилишини акс эттирувчи фотосуратлар билан танишиш мумкин.

А. ЗОЛОТИН.

ИШЧИЛАР ЯРАТГАН ФИЛЬМЛАР

Ёш ишчиларнинг меҳнати, ўқиши ва дам олишлари ҳақида қизиқарли ва сермазмун фильмни суратга олгани учун «Ташсельмаш» заводининг ҳаваскорлик киностудияси бадиий раҳбари Қурбон Мамедов ВЦСПС таъсис этган кўкрак нишони ва область комсомол комитетининг фахрий ёрлиғи билан тақдирланди.

Завод киностудиясида йигирмадан ортиқ фильмлар яратилган. Улар корхона тарихи, бугунги куни, ишчи сулолалари ҳақида ҳикоя қилади. Шу кунларда киноҳаваскорлар корхонада биринчилар қатори «СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» умумхалқ ҳаракатига қўшилиб, энг юқори меҳнат кўрсаткичига эришган токарь-автоматчилар бригадаси иш фаолияти тўғрисидаги фильмни суратга олишмоқда.

В. ЗАГРЯДСКИЙ.

ТАЛАБАЛАР ДАВРАСИДА

Тошкент электротехника медицина техникумида ёзувчи Мирзакалон Исмоилий билан учрашув бўлиб ўтди. Талабалар адибнинг ўз ижоди, хусусан, Улуғ Ватан уруши йилларида яратган жанговар публицистик асарларининг аҳамияти ҳақидаги хотираларини мароқ билан тингладилар.

Э. ВАФОЕВ.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

САНАТОРИЙ КЕНГАЙМОҚДА

Тошкентнинг энг хушманзара ерига жойлашган Чинобод санаторийсида ҳар йили 5,5 мингдан ортиқ киши ўз саломатлигини яхшилаб, дам олиб кетади. Келгусида санаторийни янада кенгайтириш мўлжалланмоқда. Ҳозирги кунда эса бу ерда яна икки янги, шинам корпус ишга туширилиш арафасида. Бундан ташқари, клуб ва ошхона бинолари қурилиши ҳам тезкорлик билан олиб борилмоқда. Янги бинолар ишга туширилиб, ускуналар билан жиҳозланиши даволаш ишларини янада яхшилаш имкониятларини туғдиради.

Ҳ. ТОЖИМАТОВ.

●

«БОҒИ—ШАМОЛ» КОМПОЗИЦИЯСИ

Тошкентда қад кўтарган «Москва» меҳмонхонаси ўзининг архитектураси ва кўркам безаклари билан ажралиб туради. Улкан бинонинг заллари, вестибюль ва деворларига ишланадиган бадиий тасвирлар моҳир санъаткорлар томонидан қунт билан бажарилмоқда.

Меҳмонхонадаги ресторанга ҳам дид билан нафис сайқал берилади. Унинг овал шаклидаги деворларига ишланадиган тасвирлар ўзига хос тематик композициялардан иборат бўлади. «Боғи-шамол» деб номланган монументал композиция алоҳида чирой касб этади.

Кўҳна ва қадимий Самарқанддаги Боғи-шамол майдони манзарасини эслатувчи мазкур ижод намунасини моҳир рассом А. Кедрин яратмоқда. Ушбу катта композиция шарқ тасвирий санъати услубида сайқал топади.

А. АЛИЕВ.

●

ҚУВНОҚ СПЕКТАКЛЬ

Таниқли драматург Э. Брагинскийнинг «Ҳаёллар оғушида» номли драматик асари мамлакатимиздаги кўпгина йирик театрлар репертуаридан муносиб ўрин олган. Мазкур пьеса яқин орада Тошкентдаги Максим Горький номли рус академик драма театри актёрлари томонидан саҳнага олиб чиқилади. Театр репертуари яна бир оммабоп комик асар билан бойийди.

С. ОДИЛОВА.

Шунингдек, редакциямизга Свердловск областидан **В. Каргаполов**, москвалик **В. Муромцев**, тошкентлик **А. Абдусатторов** ва **А. Узоқов**, Янгийўл районидан **М. Отакишев**, Тошкент районидан **Қ. Абдураҳмонов**лар ҳам турли мавзуларда хатхабарлар йўллашган.

ЯНГИ МАРШРУТ

ЯҚИНДА пойтахтнинг иккита йирик турар-жой массиви — Бешқайрағоч ва Чилонзорни янги трамвай линияси бир-бири билан ўзаро боғлади.

9 январь ва Абай кўчалари бўйлаб олти километрли масофада троллейбус сими тортилди. Ишчилар шаҳарчасининг аҳолиси Юнусобод массивига бориш учун янги очилган маршрутли такси хизматидан фойдаланиши мумкин.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА ЯНГИ ПРОГРАММА

АРЕНАДА БИРИНЧИ МАРТА

«ПАҲЛАВОН ВА ШЕР» АТТРАКЦИОНИ

Ижро этувчи Виктор ЯРОСЛАВЦЕВ.

РСФСРда хизмат кўрсатган артист Людмила КОТОВА раҳбарлигидаги

«РЕТРО» стилида ўргатилган итларнинг номерлари

Виктор РАДОХОВ раҳбарлигидаги

АКРОБАТЛАР АНСАМБЛИ

Доғистон АССР халқ артисти, дорбоз

Қурбон Қурбоновнинг чиқишлари

Радж Капурнинг «МЕНИНГ ИСМИМ МАСХАРАБОЗ» ҳинд кинофильми қатнашчиси Эдуард СЕРЕДА доимо манежда

Томошалар соат 19.30 да, шанба кунлари соат 16 ва 19.30 да, якшанба кунлари соат 13, 16 ва 19.30 да бошланади.

Касса соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

44-35-91, 44-35-84 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти қошидаги

9-ПОЛИГРАФЧИЛАР БИЛИМ ЮРТИНИНГ ФИЛИАЛИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

қўлда ва машинада ҳарф терувчилар, юқори, чуқур ва ботиқ босма печатниклари, муқовачилар.

Ўқиш муддати — 1 йил.

Машғулотлар рус тилида олиб борилади.

Ўқишга ўрта маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ҳар ойда ўқувчиларга 70 сўм ҳажмида стипендия берилади.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан, кейинчалик турар-жой ва Тошкент шаҳрида доимий прописка билан таъминланадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1982 ЙИЛ 15 ФЕВРАЛДА БОШЛАНАДИ.

Ўқишни аъло баҳолар билан тугатганларга полиграфия олий ўқув юртларига киришда имтиёзлар берилади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: паспорт, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, 286-формадаги медицина справкаси, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона ва 4х6 см. ҳажмидаги 2 дона фотосурат.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (шанба ва якшанбадан ташқари) **СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.**

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими.

ЎТМИШДАН ЛАВҲАЛАР

МИНГТЕПАЛАР ТИЛГА КИРГАНДА

Кейинги йиллар мобайнида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг археология институти олимлари томонидан Тошкент шарқидаги адр зоналарда (Чирчиқ дарёсининг чап томонлари) олиб борилган археологик қазиш ишлари яхши натижалар бермоқда. Бу ерлардаги сойлар ёқасида жуда ҳам кенг майдонни эгаллаган мингтепалар жойлашган. Уларнинг айланаси 7—20 метр атрофида бўлиб, баландлиги 0,3—5 метрли дўнгликлар кўринишидадир. Бу дўнгликлар эрамиздан аввалги биринчи асрдан тортиб то еттинчи асргача бўлган даврда шу ерларга яқин яшаган ярим ўтроқ ва ўтроқ аҳолининг қабрлари эканлиги маълум бўлди. Улар ўзига хос кўринишга эга бўлиб, давр талабига, ўша халқларнинг урф-одатлари, эътиқодлари ва умуман тушунчаларига мос эди.

Даврлар ўтиши билан қабрларнинг шакллари ҳам ўзгариб борган. Уларнинг энг қадимийларида (эрамиздан аввалги биринчи ва эрамизнинг биринчи асрида) жасад қўйилган лаҳат ер юзасидан икки метр чуқурликда бўлган. Мурдани дафн этиш учун дастлаб чўзиқ тўрт бурчак шаклида ер қазилган. Бир метр чуқурликка етгандан сўнг эса шу шаклнинг айнан ўзи бир томондан қисқартирилиб, зина қолдирилган ва қазиш давом эттирилган. Чуқурлик яна бир метрга етгач ҳосил бўлган одам энича тор йўлакнинг шарқий томонидан лаҳат очилган. Унинг ҳажми кўпроқ шу ерга қўйилган жасадлар сонига қараб катта ёки кичик бўлган. Кўриниши тўғри тўрт бурчак тепаси гумбаз шаклидадир.

Ўша вақтларда қабрларга учтадан жасад қўйилган. Уларнинг ён атрофида, кўпинча бош томонида баъзан 10—15 тагача ҳар хил кўринишдаги катта-кичик идишлар учрайди. Бу идишлар асосан қўлда ясалган бўлиб, ўзининг пишиклиги, текислиги жиҳатидан махсус чархларда ишланганларидан қолишмайди. Идишлар марҳумнинг ҳаётлигида унинг ўз хўжалигида турли мақсадларда қўлланилган. Бу идишларнинг баъзиларига сув қуйилган бўлса, айримларига дон ва гўшт солинган. Қазишмалар вақтида улардан тариқ донлари, узум данаклари, қўй ва эчки суякларининг қолдиқлари топилди.

Булардан ташқари, эркакларнинг жасади ёнидан пичоқ, камар, от анжомлари, баъзан эса ханжар ёки қилич қолдиқлари топилди. Аёллар жасади атрофидан тақинчоқлар, кўзгулар, сурма тошлар чиқди. Баъзи бир қабрларда дон янчишда қўлланиладиган махсус тошлар ҳам бор.

Қазишмалар натижасида олинган маълумотларга асосланиб, биз ўша давр халқларининг ҳаёти ҳақида, уларнинг машғулоти, урф-одатлари, диний эътиқодлари ва бошқа кўпгина масалалар бўйича фикр юрита оламиз. Энг қизиғи шундаки, бирорта жойдан найза ёки камонга солиб отиладиган ўқ қолдиқлари топилмади. Бу эса ердик халқнинг тинчликсевар бўлганлигидан дарак беради.

Изланишлар давомида топилган идишларнинг ичидаги қўй суяклари қолдиқлари ва ҳатто кўпчилик идиш бандлари қўй шаклида ишланганлиги бу халқнинг қўйга эътиқоди баланд эканлигини билдиради. Уни қадимги одамлар омад худоси тимсолида тасвирлаганлар.

Эрамиз бошларига келиб сак қабилалари аста-секин ўтроқлаша бошлаганлар. Натижада уларнинг дунёқарашлари, маданияти, урф-одатлари янгича тус ола бошлаган. Ҳақиқатан ҳам қабрлар жойлашган ерларнинг ғарбий томонларидаги тепаликларда олиб борилаётган қазишмалар натижасида қалинлиги икки-уч метргача борган зич кул қатламлари очилди. Бу қатламлар орасидан эса ўша ярим кўчманчилар ишлатган сопол идишлар ва бошқа хўжалик анжомлари топилди. Бу эса уларнинг бир жойнинг ўзида узоқ муддатларгача яшаганликларидан далолат беради.

Ҳозирги кунда Тошкент территориясида жойлашган, Шоштепа номи билан аталувчи қадимги шаҳар харобаларида олиб борилаётган ишлар самарали бўлмоқда. Бу ернинг пастки қатламларидан бундан икки минг йил аввалги шаҳар қолдиқлари топилган.

У. АЛИМОВ.
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Археология институтининг катта илмий ходими, тарих фанлари кандидати.

Суратда: янги топилмалар.

ТАБИАТГА МЕҲР УЙҒОТИБ

Ота-бола шифокорлар Зикрилла Эгамбердиев ва Зарифа Эгамбердиеваларнинг номи кўплаб газетхонларга таниш. Уларнинг инсон саломатлигини мустаҳкамлашга бағишланган маслаҳатлари, одамийликка, олижанобликва покликка, ҳалоллик ҳамда ростгўйликка, камтарлик, ҳаё ва андишага, гўзаллик ила самимиятга чорловчи донолар ҳазинасидан иборат мажмуалари китобхон жавонидан ўрин эгаллаган.

Авторлар ижодида енгил юмор билан суғорилган кичик ҳикоялар, ахлоқ мавзуидаги мақолалар, содда тил билан ёзилган ривоятларни кўплаб учратиш мумкин. Улар республикамиз матбуоти орқали ўз ўқувчиларининг дилига ҳузур бағишламоқдалар.

Ижодкорлар севимли фарзандларимиз олдида ҳам қарздор бўлиб қолишмади. Яқинда «Ёш гвардия» нашриёти уларнинг «Жониворлар сеҳри» тўпламини чоп этди. Гўзал табиатни ардоқлаш, паррандалар ва ҳайвонот дунёсининг сеҳрли оламида рўй бераётган ҳаётий мўъжизалар китобчанинг асосий мавзуини ташкил этади.

Муаллифлар бу кичик асарларини таъсирли, айни пайтда қизиқарли ҳикоятдан бошлаганлар. «Ривоят қилишларича, дейилади унда, Хуросон ҳукмдори Бойқаро дўсти

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Алишер Навоий билан шикорга (овга) чиқибди. Улар кунни кеч қилиб яна Хиротга қайтадиган бўлибдилар. Навоий чодирни йиғиштиришни буюрмоқчи бўлиб турганда ногоҳ тухум босиб ётган мусичага кўзи тушибди. Навоий чодирни қўриқлаш учун бир кишини қолдириб, то мусича тухум очиб, полопонлари учирма бўлмагунча чодирни бузмасликларини тайинлаган экан...».

Ўқувчи дилида Алишер Навоийга ҳурмат ва меҳр уйғотадиган бу мисол айни пайтда «ҳар қандай шароитда қушларга эътиборли бўлиш керак», деган ғояни ҳам ўзига сингдиради.

Китобчадаги ҳикоялар ихчамлиги, равон тилда баён этилганлиги билан эътиборни тортади. Унда ўз эгасига садоқатли итлар, яхшиликни унутмайдиган шер, бешикдаги болани қутқариб, ўзи қурбон бўлган мушук, подшоҳни балодан асраб жон берган бургут тўғрисидаги лавҳачалар болаларда яхши таассурот қолдиради.

Тўплам кичкинтойларни сездирмаган ҳолда фан оламига етаклайди. Уни ўқиган ёш китобхонлар «ит бўкиб қолган боласини тумшуғи, қўллари билан думалатиб» даволашини, «ари талаган илон эрмонга чирмашиб аламдан халос бўлишини», «электрнинг биринчи келиб чиқиши бақа билан боғлиқлигини» ва бошқа қатор қизиқ воқеаларни билиб оладилар.

Нашриётнинг бу туҳфаси болаларни хушнуд этиши табиий. Аммо китоб ҳикояларнинг мазмунига мос суратлар билан безатилганда янада ўқимишлилиги ортар эди.

С. ҲАСАНОВ.

Спорт

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● ВОЛЕЙБОЛ

Аёллар олий лига командалари мамлакат чемпионатининг иккинчи тур ўйинларини Запорожье шаҳрида бошлашди. Республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган Тошкентнинг «Автомобилист» қизлари биринчи учрашувни мамлакат чемпиони Свердловскнинг «Уралочка» командаси билан ўтказиб, 3:0 ҳисобида имкониятни бой бердилар.

Харьков шаҳрида эса эркаклар олий лига командалари СССР чемпионатининг биринчи тур ўйинларига якун ясашди. Тошкентнинг «Динамо» коллективи муваффақиятсиз иштирок этди. Йигитларимиз 6 учрашувнинг ҳаммасида мағлубиятга учрадилар.

● БАСКЕТБОЛ

Олий лигага йўлланма олиш учун биринчи лиганинг кучли саккиз командаси Рига шаҳрида финал ўйинларининг биринчи босқичини ўтказишяпти. Тошкентнинг «Университет» командаси биринчи ўйинни Свердловскнинг «Уралмаш» командаси билан ўтказди. Учрашув 100:81 ҳисобида тошкентлик студентлар фойдасига ҳал бўлди.

● ХОККЕЙ

Мамлакат чемпионатининг биринчи лига командалари навбатдаги тур ўйинларини ўтказишди. «Бинокор» Тюмень шаҳрида маҳаллий «Рубин» командаси билан куч синашди. Учрашувларда 1:3 ва 2:2 ҳисоблари қайд этилди. Кеча бинокорчилар Пермь шаҳрида «Молот» командасига қарши майдонга тушдилар.

● ЭРКИН КУРАШ

Фарғонада ўсмирлар ўртасида эркин кураш бўйича республика шахсий-команда биринчилиги ниҳоясига етди. Мусобақаларда турли областлардан келган 178 спортчи иштирок этди. Умумкоманда ҳисобида ўринлар қуйидагича тақсимланди: «Ёш куч», «Динамо», «Меҳнат».

Телевидение

26 ЯНВАРЬ

МТ-I. 9.00 — Время. 9.40 — Поэзия. Нозим Ҳикмат. 10.30 — СССР халқларининг музикали фольклори. Концерт. 11.10—Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси. Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 9-серия. 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Қишлоқдаги оддий иш кунлари. Ҳужжатли фильмлар программаси. 16.10 — К. Тренёв. «Любовь Яровая». 17.00 —Ҳиндистоннинг миллий байрами. — Республика кунига. Кинопрограмма. 17.30 — Ҳиндистон бадиий коллективларининг концерти. 18.15 — «Биз БАМни қуряпмиз». Ния посёлкаси. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 —Волейбол бўйича СССР чемпионати. 20.00 Фильм-концерт премьераси. 20.20 — Баҳорнинг ўн етти лаҳзаси. Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 10-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Нима! Қаерда! Қачон! Телевизион викторина.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 — «Архип Люлька». Илмий-оммабоп фильм. 10.05 ва 12.05 — Француз тили. 10.35 ва 11.45 — Табиатшунослик. 2-синф. Қордаги излар. 10.55 — Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Электромагнит нурланиш спектри. 11.25 — Бош ботаника боғи. Илмий-оммабоп фильм. 12.40 ва 13.40 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 8-синф. Меҳнат ҳуқуқи. (Меҳнат шартномаси ва меҳнат интизоми). 13.10—Шахмат мактаби . 14.10 — Л. Н. Толстой. «Тирик мурда». 15.00 — Ж. Г. Байрон. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. Ўқитувчи экрани. 15.30 — Тарих. 8-синф. 16.00 — География. 5-синф. 16.30 — Ботаника. 5-синф. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Эркакларнинг иши». Ҳужжатли фильм. 19.00 — А. Скрябин. «Прометей». (Олов поэмаси). 19.25—Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05—«Фарятьев фантазиялари». Телевизион бадиий фильм премьераси.

ЎзТВ-I 18.05 — Мультфильм. 18.20 — Сўз кетидан сўз келар. Кичик ёшдаги мактаб ўқувчиларини рус тилида сўзлашишга ўргатиш. 18.40 — Камалак. 19.10 — Миллионлар ленинча университети. 19.30— Ахборот. 19.45 — Телевизион новеллалар театри. С. Ражабов. «Ёруғликдаги икки одам». 20.30 — Ахборот. 20.50 — Экран куйлари. Ҳинд кинофильмларидан қўшиқлар ва рақслар. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳиндистоннинг миллий байрами — Республика кунига. «Бўёқлардаги поэзия». Рассом Амина Ахуджа билан учрашув. 22.30 — «Ўғрилик». Бадиий фильм.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/I да **Гурунг**, 27/I да **Ганг дарёсининг қизи**, 28 /I да **Нодирабегим**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/I да **Гулсара**, 28/I да **Кулги кечаси** (билетлар сотилган).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/I да **Сонин тонглар**, 27/I да **Зада бўлган пайғамбар**, 28/I да **Отасининг қизи**.

Редактор ўринбосари
С. МУСАЕВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат — 325750. БУЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги— 325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир— 325894.

Р. — 13041. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1529. 13